BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

MAKE EVERY PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
• SAVINGS PLAN •

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broaway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 95. TEL. SOUth Boston 2680 ANTRADIENIS (Tuesday) GRUODIS (December), 18 D., 1945 M. TEL. SOUth Boston 2680 FIVE CENTS

DABARTIES BILDESIUOS

Lietuviškų kvisl i n g ų, "krauju sucementuotos sutarties — Hitlerio-Stalino" propaguotojų laikraštis "V." gruodžio 15 d. š. m. laidoje rašo:

"Išrodo, kad Mr. Byrnes išvyko Maskvon su alyvos šakele."

Iš tokio pasakymo išeitų, kad Mr. Byrnes atsiklaups prieš Molotovą ir pasižadės atiduoti viską, ką raudonojo teroro užsienių komisaras reikalaus. Jeigu Mr. Byrnes, Mr. Bevin ir kiti išpildytų sovietų Rusijos reikalavimus, tai visiems būtų aišku, kad taika pralaimėta.

Rusijos pavergt o s i o s tautos niekad nenurims. Kovojo, kovoja ir kovos dėl laisvės ir nepriklausomybės. Juk ne dėl to buvo vedamas karas, ne dėl to milijonai karių praliejo kraują, kad kitas žiaurus diktatorius pavergtų, kankintų ir žudytų nekaltus žmones.

Sveikinimai Amerikos Lietuvių Kongresui

(Chicago, Ill., 1945, lapkr. 29, 30 ir gr. 1 dd.)

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — (VLIK):

"TAUTOS VILTYS JŪSŲ ŽYGIUOSE. IŠLAISVINTA TĖVYNĖ BUS AMŽIAIS JUMS DĖKINGA."

Lietuvių Partizanų Grupė, Okupuotoje Lietuvoje:

"Mūsų dienos baigiasi. Žukovo armijos su specialiais šunų batalionais valo kraštą nuo partizanų. Lietuviai esantieji toliau padėkit, gelbėkit. Atvažiavę Lietuvon rasit tik dykumą."

Prancūzijos Lietuviai:

"Nuoširdžiai sveikiname brangius užjūrio brolius visuomet jautriai atsiliepiančius į kankinamos Tėvynės ir jos vaikų šauksmą. Linkime pasisekimo besibeldžiant į pasaulio sąžinę ir savo žygiais vaduojant pavergtą Lietuvą."

Danijos Lietuviai:

"Sveikiname Amerikos Lietuvių Kongresą. Širdingiausiai sveikiname mūsų brolių ir seserų Amerikoje energiją ir patriotizmą. Jų pasišventime ir Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės moralėj paramoj yra vienintėlė tikra viltis Lietuvai išlaisvinti ir išgelbėti nuo baisių kančių. Linkime didžiausio pasisekimo Kongreso istoriniems darbams."

Škotijos Lietuviai:

"Škotijos Lietuvių Taryba, vyriausias Škotijos lietuvių organizuotos visuomenės atstovas, sveikiname Lietuvių Kongresą ir užtikriname jam visišką mūsų moralinę ir kitokią mums prieinamą paramą jo planams ir žygiams Lietuvos laisvei ir Nepriklausomybei atgauti ir karo metu išblaškytiems lietuviams globoti, iki jie galės saugiai sugrįžti į Tėvynę."

Didžiosios Britanijos Lietuviai:

"Didžiosios Britanijos Lietuvių Taryba sveikina Amerikos Lietuvių Kongresą ir linki sudaryti milioninį fondą Lietuvai vaduoti".

Pietų Amerikos Lietuviai (iš Sao Paulo, Brazilijos):

"Sveikiname Amerikos Lietuvių Kongresą ir stojame talkon Lietuvos nepriklausomybei atsteigti."

Pašventino Naują Lietuvių Katalikų Bažnyčią

East St. Louis, Ill. —Sekmadienį, gruodžio 16 d. pašventino naują Švč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurios kampinio akmens pašventinimas įvyko rugsėjo 9 d. š. m.

Nauja bažnyčia dar neužbaigta statyti. Pastatytas tik pirmas aukštas, kur bus laikomos pamaldos kol bus galima užbaigti statyti antras aukštas.

Pašventinimo apeigas atliko Belleville vyskupas Henry Althoff, D. D.

Ta pačia proga parapija paminėjo savo auksinį jubiliejų. Parapija suorganizuota 1895 metais.

Švč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos klebonu yra kun. Dr. A. Deksnys, nuoširdus laikraščio "Darbininko" rėmėjas.

Sveikiname kleboną kun. Dr. A. Deksnį ir jo parapijiečius!

Jungt. Valstybės Duoda 5 Milijonų Paskolą Suomijai

Washington, D. C. — Jung. Valstybės sutiko duoti $5,000,000 paskolą Suomijai, kuri be pertraukos mokėjo savo skolą Amerikai po pirmojo pasaulinio karo.

Bremen miesto namai atrodo lyg po žemės drebėjimo. Bet tai tik nuo bombu palikę styroti apgriautos mū ų sienos. Viduryje matosi garsus savo laiku Hillman viešbutis.

Bulgarijos Seimas Pirmininku Išrinko Komunistą

Sofia, Bulgarija, gr. 17— Pereitą šeštadienį susirinko naujas Bulgarijos seimas ir išrinko savo pirmininku Vassil Kolaroff, kuris yra komunistų partijos politinio biūro pirmininkas.

Kaip žinoma, Bulgarijoj nebuvo laisvų rinkimų. Raudonieji yra kontrolėje.

ŠV. VARDO DRAUGIJŲ SEIMAS PRAĖJO IŠKILMINGAI

Boston, Mass. — Sekmadienį, gruodžio 16 d. š. m., 3:30 val. po pietų įvyko Bostono Arkidiecezijos Šv. Vardo Draugijų Sąjungos pirmas seimas. Jo Ekscelencijos Arkivyskupo Richard J. Cushing, D. D. vadovybėje.

Iš kiekvienos Bostono Arkidiecezijos parapijų Šv. Vardo draugijų dalyvavo po penkius atstovus. Seimas pradėtas malda, vadovaujant kun. Bernard S. O'Kane, P. P., Kunigų Komiteto pirmininkui. Sveikinimo kalbą pasakė kun. Frederic J. Allchin, P. P., Šv. Vardo Draugijų Arkidiecezijos direktorius. Platų raportą apie Arkidiecezijos Šv. Vardo draugijų sąjungą davė kun. Daniel J. Donovan, egzekutyvis sekretorius.

Seimas vienbalsiai priėmė paruoštą konstituciją. Jo Ekscelencija arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., instaliavo Arkidiecezijos sąjungos viršininkus. Prezidentu paskirtas ir prisaikintas p. William E. Hale iš Švč. Sakramento parapijos, Walpole, kuris pasakė gražia kalbą savo ir visų viršininkų vardu.

Svečias kalbėtojas, Monsinjoras Joseph A. Stedman iš Brooklyn, N. Y., "Manual Missal" autorius, labai plačiai kalbėjo apie šv. mišių reikšmę, mišių vadovėlį ir Šv. Vardo draugiją.

Jo Ekscelencija arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., pasakė trumpą, bet reikšmingą ir raginančią Šv. Vardo draugijų valdybu ir bendrai visus narius dirbti apaštalavimo darbą.

Šiame seime dalyvavo ir visų Bostono Arkidiecezijos lietuvių parapijų Šv. Vardo draugijų atstovai.

Užmušė 9, Sužeidė 60 Žmonių Traukinių Susimušime

Kollock, S. C., gr. 17 — The Seaboard Airline's "Silver Meteor" traukinys susimušė su į šiaurę važiuojančiu "Sun Queen" traukiniu arti Kollock miestelio. Užmušė 9 žmones ir sužeidė 60 žmonių.

"Silver Meteor" traukinio inžinierius užmuštas.

Turkija Atmetė Maskvos Protestą

Londonas, gr. 17 — Tarp sovietų Rusijos ir Turkijos kilo nesusipratimai dėl studentų demonstracijos Istanbule gruodžio 4 d. Sovietų Rusijos spauda ir vyriausybė teigia, kad toji demonstracija b ū v u s i prieš Rusiją.

Maskva pareiškė Turkijai griežtą protestą. Turkijos vyriausybė tuojau atsakė Maskvai, kad tai buvo tik naminis incidentas. Rusijos vyriausybė tokiu atsakymu nepasitenkino ir pasiuntė pakartotiną protestą Turkijos vyriausybei.

Turkijos vyriausybė atmetė Rusijos protestą ir laikosi savo pareiškimo, kad sovietų Tass padavė apie tą demonstraciją "visiškai klaidingą raportą", ir pakartoja, kad toji demonstracija buvo "visiškai naminio pobūdžio", o sovietai ją pavertė tarptautiniu incidentu.

Kiniečiai Patenkinti Truman Pareiškimu

Chungking, Kinija, gr. 17 — Kiniečiai esą patenkinti Jung. Valstybių Prezidento Truman pareiškimu, kad Amerika sieks sustabdyti karą tarp Chiang Kai-sheko ir kiniečių komunistų ir sušauks konferenciją taikos reikalu.

Raudonųjų atstovai jau atvykę į Chungking dalyvauti konferencijoje. Tačiau konferencija neprasidės kol į ją neatvyks Amerikos ambasadorius Kinijai, gen. Marshall'as. Jis atvešiąs Prezidento pasiūlymus taikai.

48 Coliai Sniego Buffalo Miesto Pietinėje Srityje

Sniegas Ir Audra Suparaližavo Transportaciją

Buffalo, N. Y., gr. 17 — Per 51 valandą siautė didelė sniego audra. Prisnigo 48 coliai gilumo sniego. Dėl gilaus sniego sulaikytas visas susisiekimas.

Mayoras Kelly įsakė uždaryti visas mokyklas ir dauguma miesto ofisų; įsakė nevartoti be svarbaus reikalo telephonų, kad juos būtų galima be trukdymų vartoti būtiniems reikalams.

Kai kurie traukiniai suvėlavo visą dieną, o Chicago - New York greitasis traukinys suvėlavo 7 valandas.

Pačiame Buffalo mieste yra 30 colių gilumo sniego, o jo pietinėje srityje ir apylinkėje yra net 48 coliai gilumo sniego. Sniego audra pradėjo siausti pereitą penktadienį, ir tebesiautė pirmadienio rytą.

Naciai Nužudę 6 Milijonus Žydų

Nuernberg, Vokietija — Teisiant nacius karo kriminalistus, militariam tribunolui iškelta dokumentai apie žydų žudymą. Tuose dokumentuose sakoma, kad keturi milijonai žydų nužudyta koncentracijų stovyklose, o du milijonai žuvo kitokiais būdais.

Trijų Didžiųjų Susirinkimas Formaliai Prasidėjo Maskvoje

Bevin Iškėlė Irano Sukilimų Klausimą

Londonas, gr. 17 — Maskvos radio praneša, kad trijų užsienių ministerių, būtent, Jung. Valstybių, Anglijos ir Rusijos, susirinkimas prasidėjo sekmadienio vakare. Tačiau apie ką tartasi pirmame posėdyj, Maskvos radio nepaduoda.

Sakoma, kad Anglijos užsienių sekretorius Bevin iškėlęs Irano sukilimų klausimą. Iraniečių generolas smerkia rusų kariuomenę Tabrize už tai, kad ji suvarė valdžios ginkluotas jėgas į barakus, kada Azerbaijano sukilėlių vienetos paėmė tą miestą savo kontrolėn.

Trijų didžiųjų valstybių užsienių ministeriai turės išdiskusuoti ir išspręsti labai daug painių klausimų, kurie iškilo nuo Potsdam konferencijos. Rusijai labiausiai apeina atominės bombos paslaptis. Kyla klausimas, ar Jung. Valstybės ir Anglija tą paslaptį taip lengvai išduos? Tame užsienių ministerių susirinkime turėtų kalbėti ne tiek apie atominės bombos paslaptį, kiek apie pavergtas tautas, kurios nešą baisiai sunkų Rusijos vergijos jungą. Žmonių gyvybės turi būti statomos pirmoje vietoje.

Anglijos Parlamentas Užgyrė Paskolą

Londonas — Anglijos parlamentas didele balsų dauguma nutarė imti paskolą $4,400,000,000 iš Jung. Valstybių.

Kaip žinoma, sovietų Rusija irgi prašė paskolos, bet kol kas negavo. Galimas dalykas, kad paskolos klausimas iškils ir Maskvoje. Beabejo, jeigu Rusija padarys nuolaidų, atsisakys nuo užgrobtų teritorijų ir valstybių, tai ir ji galėtų gauti paskola. Bet kaip dabar yra su Rusija, tai būtų Amerikos vyriausybės didelis nusižengimas duoti paskolą sovietų Rusijai, kuomet jos ginkluoti agentai švaistosi pavergtuose kraštuose, kaip pavyzdžiui Lietuvoje ir kitur ir žudo, tremia ir kankina nekaltus tų kraštų žmones.

MISTERIŠKAI DINGĘS KŪDIKIS SURASTAS TĖVŲ NAMUOSE

Chelsea, Mass. — Šiomis dienomis policija išaiškino misteriją, būtent, James ir Rose Carlan šešių mėnesių kūdikio dingimą. Kūdikio motina, Rose Carlan pranešė policijai, kad jos kūdikis Ronald, 6 mėnesių, dingo. Jis buvęs vežimėlyj prie namu, ir jį kas nors pavogė. Jos vyras James Carlan buvo Jung. Valstybių Laivyno tarnyboje. Pranešė apie tai ir vyrui, kuris gavo leidimą sugrįžti i namus.

Miesto ir valstybės policija, detektyvai ir civiliai žmonės ieškojo "dingusio" kūdikio ir "vagies". Kūdikio motina taip gabiai atkreipė visų dėmesį ir užuojautą, kad valstybės gubernatorius, laikraštininkai ir kiti pareigūnai skyrė stambias dovanas tam, kuris suras arba nurodys kur yra dingęs kūdikis. Motina su ašaromis atsišaukė į visus per radio. Tačiau motina savo pasakojimais apie kūdikio dingimo laiką ir bonkutes suklupo. Policija pradėjo abejoti, kad kūdikis pavogtas. Padarė kratą namuose ir rado negyvą kūdikį Carlan namų šėpos apačioje.

Motina Rose Carlan neprisipažista, kad ji nužudė kūdikį, bet sako, kad ji rado savo kūdikį negyvą lapkričio 24 d., kada jos uošvių namuose ant trečio aukšto buvo "party", bet ji apie tai nieko niekam nesakiusi. Ji sugalvojusi "kidnapinimą" ir pranešusi policijai.

Mrs. Rose Carlan iš kalėjimo nuvežta į Psichopatų ligoninę, kur per 10 dienų yra tyriamas jos protas. Medikalis egzaminatorius ir policija netiki, kad Rose Carlon ir dabar pasakojo tiesą apie kūdikio užtroškimą lovelėje. Jie sako, kad iš visko atrodo, kad kūdikis buvo gyvas net lapkričio 28 d.

James Carlan, mirusio kūdikio tėvas, dėl šio baisaus ir tragiško įvykio susirgo ir guli lovoje. Kaip šis tragiškas įvykis bus išaiškintas kol kas reikia palaukti.

Pakorė "Belsen Žvėrį"

Hamburg, Vokietija, gr. 17 — Fieldmaršalo Montgomery centras praneša, kad militario teismo nuteisti Joseph Kramer, "Belsen žvėris", ir 10 kitų nacių, Belsen koncentracijos stovyklos sargybinių tapo pakarti. Kaip teisme buvo įrodyta, jie visi atliko baisius kriminalius darbus.

Išlikusieji gyvi buvę Belsen stovyklos belaisviai gavo specialius leidimus stebėti kaip buvo kariami jų kankintojai.

ATSIŠAUKIMAS

Į Visas Lietuvių Parapijas, Vienuolynus, Mokyklas, Draugijas, Brolijas Ir Į Visus Geros Valios Lietuvius.

Ateinantieji 1946 metai gali nulemti Lietuvos likimą ilgiems laikams. Kovoje už Lietuvos laisvę mums būtinai reikalinga Dievo parama. Todėl, niekam kitam inicijatyvos nesiimant, Maldos Apaštalavimas vėl kreipiasi į visus aukščiau išvardytus, prašydamas prisidėti prie maldos vajaus už Lietuvos laisvę.

Prašome Didžiai Gerbiamąją Kunigiją paraginti visų organizacijų valdybas tučtuojau pradėti rinkti savo narių tarpe pasižadėjimus, kas ir kiek nuo vasario 16 dienos 1946 iki vasario 16, 1947 metų sutinka užprašyti, išklausyti šv. Mišių, kiek priimti šv. Komunijų, atkalbėti rožančių ir kitų maldų, išvaikščioti stacijų ir tt., ir tt. už Lietuvos laisvę.

Iš gautų pasižadėjimų sekretoriai tesudaro bendrą sąrašą ir teatsiunčia M. Apaštalavimo Direktoriui Tėvui Pranui Aukštikalniui, S. J., St. Robert's Hall, Pomfret Centre, Conn. Jis tuos sąrašus paskelbs "Žvaigždėje" ir kituose katalikiškuose laikraščiuose.

Vienuoliai ir vienuolės ,mokyklų vaikučiai, dažniau prie Dievo stalo einantieji parapijiečiai prašomi sudaryti nepertraukiamų Komunijų ratelius iš 7, 15 ar iš 30 asmenų. Sudarius ratelį iš 7 teks kiekvienam nariui viena Komunija per savaitę. Iš penkiolikos viena per dvi savaiti, o iš 30 viena per mėnesį. Kas kurią dieną pats nueiti negali, tepaprašo kitą į savo vietą.

Ištvermingos, organizuotos maldos galybė yra mūsų rankose. Prašykime organizuotai ir gausime!

Brolau, Sese, Lietuvi, Lietuvos laisvė priklauso nemažiau nuo Tavo maldos, kaip nuo pasaulio galiūnų konferencijų! Prisidėk su savo malda! Jei turi iš ko, užprašyk šv. Mišias, ar bent išklausyk jas. Padėsi sutraukyti Lietuvos vergijos pančius!

Maldos Apaštalavimo Centras
St. Robert's Hall
Pomfret Centre, Conn.

AMERIKOS VIENYBĖ PAGRĮSTA SUPRATIMU

Šios šalies garsiausi mokslininkai vis daugiau ir daugiau pripažįsta faktą, kad amerikiečiai privalo susipažinti su kultūra ir kontribucijomis visų grupių, kurios sudaro mūsų gyventojų skaičių. Jie laiko, kad tas netik prisidės prie mūsų kultūros, bet sustiprins vienybę šalyje, kurioje randasi tiek daug žmonių įvairių tikybų, rasių ir tautinių praeičių. Pačiu laiku, sunaikins nesupratimus tarpe įvairių grupių ir taip prisidės prie tikros demokratijos.

Daug miestų mokyklos ir organizacijos, kaip Springfield, Mass., Minneapolis, Minn., Cleveland, Ohio, ir kiti, domisi kultūra ir nuveikimais atskirų rasių. Neseniai įvykęs incidentas New Yorko mokykloje tarp negrų ir italų amerikiečių mokinių atkreipė dėmėsį mokyklos viršininkų į svarbumą suprasti visas grupes mūsų tarpe.

Įvykis, tikrai riaušės, sukėlė daug diskusijų New Yorko spaudoje ir iškėlė klausimą, kad New Yorko mokyklos visiškai nestengė įvesti geresnius santykius arba geresnį supratimą tarpe savo mokinių, kurie reprezentuoja tiek daug tikybų, rasių ir tt. Dr. John E. Wade, New York Superintendent of Schools, atsako į tą užmetimą, straipsnyje, pačiu laiku paduodamas instrukcijų mokytojams ir mokyklų viršininkams, kaip jie gali ūgdyti geresnį supratimą tarpe mokinių įvairių kilmių ir kaip kovoti rasinę ir tikybinę neapykantą.

Tarpe tų instrukcijų, kelį liečia kultūras įvairių grupių ir kaip jos prisidede prie Amerikos išsivystymo ir progreso. Jis pataria mokytojams, kad literatūros, dailės ir muzikos klasėse, jie kalbėtų apie kiekvienos rasės kontribucijas, kad supažindinus mūsų vaikus su kiekvienos grupės kontribucijomis.

Jis toliau pataria studentams patiems studijuoti "pasiaukavimas skirtingų grupių žmonijos gerovei". Tas reiškia, kad kada vardas Tesla, Einstein arba Carnagie bus minėti, jų kilmė irgi privalo būti pažymėta.

"Labai įdomu," jis sako, "dainuoti įvairių žmonių liaudies dainas, šokti jų tautinius šokius, ir pan. Rasime daug panašumų įvairiose kultūrose".

Jau per kiek metų mūsų didesnių miestų gyventojai turėjo progos susipažinti su šokiais vengrų, ukrainiečių, grekų, armenų, **lietuvių**, švedų, ispanų ir kitų tautų, ir pasiklausyti dainų čekų, vokiečių, jugoslavų, italų, rumūnų, ir kitų.

New Yorke, ypač mokiniai klasėse diskusuoja tikybines šventes krikščionių ir žydų, kad tik įsteigti savitarpinį supratimą ir pagarbą dėl visų žmonių ir kooperuoti su visomis tikybinėmis organizacijomis visų tikybų, ir svietiškoms organizacijomis, kurių tikslas yra pagerinimas santykių tarpe žmonių.

Savo straipsnyje, New York Superintendent of Schools toliau paaiškina, kad "Konferencijos ir darbų šapos įsteigtos artimiau suvesti tėvus, mokytojus, ir bažnytines ir socialines organizacijas" 1943 m. "Advisory Committee on Human Relations made up of community and school organizations" buvo paskirta.

Ištyrinėjimas riaušių tarpe italų ir negrų vaikų New Yorke parodė nesutikimą tarpe teorijos ir praktikos, kaip dažnai įvyksta. Rasta, kad nors New York viešų mokyklų programa dėl geresnių santykių yra sekminga kaikuriose mokyklose, bet kitose visai nepraktikuojama. Po to ištyrinėjimo apylinkės suprato savo pareigas. Net 20 narių mokyklos Advisory Committee rezignavo, protestuodami, kad mokyklų tarybos su jais nesiskaitė, ir jie tuoj suorganizavo savo komitetą ir dabar reikalauja ištyrinėjimą pilnos programos ir New Yorko mokyklų sistemos administracijos.

Šis ir kiti įvykiai parodo tokių programų svarbumą. Jos reikalingos daugelyje miestų. Kas atsitiko New Yorke tik parodo, kad pačios apylinkės turi prisidėti prie tų programų.

Nariai tautinių grupių turi raginti savo mokyklų tarybas, kad tokios programos būtų priimtos tose mokyklose, kurias jų vaikai lanko. Jeigu lietuviai, iš savo dalies, apsiims šia atsakomybe, pavieniai arba per savo socialines arba bažnytines draugijas, jie netik iškels savo vardą toje apylinkėje, bet prisidės prie vieningumo tarpe amerikiečių, nepaisant kokios tautinės kilmės, tikybos ar rasės. **FLIS.**

Moteris yra lyg šešėlis: jei tu ją seki, ji bėga nuo tavęs; jei tu bėgi — ji seka paskum tave.

Indusų priežodis.

Pusė bilijono mėlynųjų tokens verčiama sutirpinimui dėl plastiko išdirbinių, nes tai jų paliko didelis perteklius. Bus persiųsta iš Cincinnati į New Yorką.

VETERANAMS PAGALBA

Klausimas. — Mano vyras neužilgo bus paliuosuotas iš karo tarnybos. Kadangi jis tarnavo užsienyje, jis tiki gauti $300 paliuosavimo algos. Ar tai teisybė?

Atsakymas. Taip. Jam priklauso "mustering out" alga, kuri padės jam grįžti į civilį gyvenimą.

Klausimas. Mano vyras 37 metų amžiaus ir dabar čionai Jung. Valstybėse. Jis ištarnavo du ir puse metų. Ar jis tuoj grįž namon?

Atsakymas. War Department pranešimas 269 sako, kad įsirašęs vyras virš 35 m. amžiaus, jeigu užbaigė mažiausia du metu aktyvos tarnybos gali būti paliuosuotas. Tamstos vyras tuoj grįž namon.

Klausimas. Ar teisybė, kad kiekvienas ištarnavęs vyras gali gauti pensiją?

Atsakymas. Ne. Pensijos duotos tik vyrams, kurie tarnyboje buvo sužeisti.

Klausimas. Ar teisybė, kad GI gali pasirinkti mokyklą pagal GI bilių?

Atsakymas. Taip, gali pasirinkti mokyklą ir kokius kursus ketina studijuoti. Valdžia užmoka mokestį už mokinimą ir už knygas. Nevedę veteranai gali prašyti dar $50 į mėnesį; vedę ir su užlaikomiems asmenims, gali gauti $75. į mėnesį, kol lanko mokyklą pagal šį bilių.

Klausimas. Mano vyras buvo užmuštas karo lauke, ir aš gaunu pensiją. Man siūlė labai gerą darbą, ir aš noriu grįžti dirbti. Jeigu aš eisiu dirbti, ar tas užbaigs mano pensiją?

Atsakymas. Ne. Ta pensija tamstai priklauso, nepaisant kitų įeigų.

Klausimas. Mano vyras man rašo iš užsienio, kad būdamas užsienyje jis gauna ekstra algos. Bet man valdžia daugiau neduoda, kaip ir ar aš galiu daugiau gauti?

Atsakymas. Šeimos paskyrimai vyrų tarnaujančių užsienyje nepadidinti, nepaisant fakto, kad vyrai gauna bonus.

Klausimas. Veteranas ištarnavo 4½ metų armijoje. Dabar turi 24 m. amžiaus. Ar jis gali grįžti į kolegiją ir užbaigti mokslą?

Atsakymas. Patariame grįžti. Puiki proga, nepraleisk!

Klausimas. Ar visiems Antro Pasaulinio Karo veteranams priklauso "mustering out" alga?

Atsakymas. Įstatymas reikalauja, kad veteranas turi būti paliuosuotas po gruodžio 7 d. 1941 m. išskiriant tuos veteranus, kurie buvo paliuosuoti pagal savo prašymą dirbti apsaugos (defense) įstaigose.

Klausimas. Armijos seržentas prašo vardą Katalikų Kolegijos, kuri siūlo inžinierystės kursus. Ir ką ta kolegija reikalauja?

Atsakymas. — Prašome mums pranešti miestą ir valstybę, kur nori lankyti kolegiją. Yra perdaug Katalikų Kolegijų visų vardus čia pažymėti. Asmeniškai atsakysime į šiuos klausimus.

Klausimas. Ar yra kokia nors knyga, kuri veteranui praneštų apie jiems priklausančias naudas (benefits)?

Atsakymas. Nežinome ar yra tokia knyga. Veteranų naudos keičiasi tankiai, naujos pridėtos, ir daug valstybių turi skirtingas naudas savo veteranams.

Klausimas. Invalidas veteranas rašo, kad jis dabar gauna pensiją ir jis užklausia ar ta pensija sustos, jeigu jis pradės lankyti mokyklą pagal GI Bilių ir priims $75. mėnesinį paskyrimą, kuris duotas vedusiam vyrui?

Atsakymas. Pensijos negali sustabdyti. Bet tavo pensija ir mėnesinis paskyrimas negali viršyti tos sumos, kuri paskirta invalidui veteranui pagal Public Law 16. Suma paskirta vedusiam pagal Public Law 16 yra $103.00 per mėnesį. Valdžia užmoka už mokslą ir už knygas.

Klausimas. — Prieš mano vyro įstojimą į karo tarnybą, mes pasisavinome augytinį. Draugai man dabar sako, kad mes galime prašyti "šeimos paskyrimą" dėl mūsų įsūnyto vaiko. Ar teisybė?

Atsakymas. —Taip. Gaukite certifikuotas teismo rekordo kopijas įsūnijimo ir pasiųskite savo vyrui; jis tas kopijas kartu su apikacija dėl "šeimos paskyrimo" pasiųs tinkamai valdžios įstaigai.

Klausimas. — Ar Antro Pasaulinio Karo veteranas gali pakeisti savo National Service Life Insurance į 20 metų "endowment policy"?

Atsakymas. — Ne. Šiuo metu yra trys rūšys apsaugos vyrams tarnyboje: paprasta gyvybės, 20 metų išmokėjimas ir 30 metų išmokėjimas.

Klausimas. — Ištarnavau tris metus, ką tik buvau atleistas. Kiek mokslo pagal G. Bilių galiu tikėtis gauti?

Atsakymas. — Kvalifikuoti atleisti vyrai gali lankyti mokyklą per tris metus. Bet jis turėjo būti ne daugiau 25 m. amžiaus, kada įstojo į karo tarnybą. Jeigu jis buvo senesnis, kada įstojo į karo tarnybą, tai tada turėjo lankyti mokyklą ir jo įstojimas turėjo pertraukti jo mokslą.

Klausimas. — Aš su žmona sergame, negalime dirbti. Mūsų sūnus yra Laivyne. Ar galite pranešti kiek užlaikos galime tikėtis gauti?

Atsakymas. —Abiejų paskyrimas privalo būti $68 per mėnesį.

Pastaba: Generolui Omar Bradley, Administrator of Veterans' Affairs rūpi faktas, kad daug veteranų ant toliaus nelaiko savo National Service Life Insurance. Mes sutinkame su Generolu Bradley, kad tai klaida. Prašykite knygelės 1535, kuri parodo kaip laikyti valdžios "life insurance", žema kaina.

Klausimas. — Mano vyras, 36 m. amžiaus, tarnavo užsienyje per 18 mėnesių. Ar jis tuoj bus atleistas?

Atsakymas. — Kai tavo vyras bus ištarnavęs mažiausia 2 metu, tai tada bus atleistas.

NATIONAL DEPARTMENT
Catholic War Veterane, Inc.
Empire State Building
New York, N. Y.

Sinclair Aliejaus Kompanija Pakėlė Algas 18%

Jung. Valstybių Laivynas yra pasiruošęs grąžinti Sinclair Oil kompanijai visas jos įstaigas, kurias laivynas kontroliavo, kilus streikui, nuo spalių 5 d. š. metų.

Kompanijos prezidentas H. F. Sinclair pranešė, kad kompanija su darbininkų unija susitaikė ir streiką užbaigė. Kompanija sutiko pakelti algas 18 nuošimčiu.

Irano Sukilėliai Užėmė Tabriz

Teheranas, Iranas, gr. 17 — Praneša, kad sukilėliai užėmė didžiausį Azerbaijano provincijoj miestą Tabriz.

Patton Galėsiąs Vaikščioti

Heidelberg, Vokietija, gr. 17 — Praneša, kad gen. George S. Patton, kuris buvo pavojingai sužeistas ir suparaližuotas, sveiksta, ir sakoma, kad greitu laiku bus parvežtas į Jung. Valstybes.

Armijos gydytojai ekspertai sako, kad gen. Patton išsveiks ir nusikratys paralyžių ir vėl galės vaikščioti.

Įsigyk Angliškai-Lietuvišką Žodyną
English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas **dalykas,** nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai - Lietuvišką Žodyną, kuris yra skaitomas vienas iš geriausių. Jo formatas-dydis: **6 coliai per 4".** 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. **Parduodavo po $4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną—atiduodame už $3.00.** Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai **užsisakyti.**

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik įdėk į konvertą kuponą su $3.00, ir tuojau gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston **27, Mass.**

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:

Šiuomi siunčiu $3.00 ir prašau prisiųsti Angliškai-Lietuvišką Žodyną:

Vardas .....

Adresas .....

.....

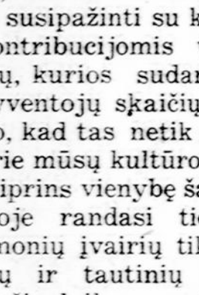

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs Misijonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Įdomiai Rašo Iš Tremtinystės!

Jo jaudinantieji laiškai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĘ" užsisakyti!

Kaina — $1.00 metams.

"ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJA
488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

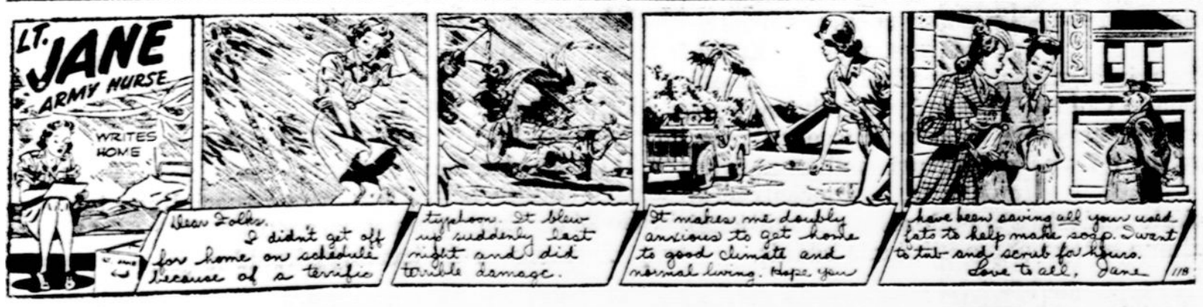

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year Good Friday, Memorial Day, Independence Day Labor Day, Thanksgiving and Christmas

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept 12, 1915 at the post office at Boston Mass under the Act of March 3, 1870

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$4.00	Amerikoje metams	$4.00
Domestic once per week yearly	$2.00	Vieną kart savaitėje metams	$2.00
Foreign yearly	$5.00	Užsieny metams	$5.00
Foreign once per week yearly	$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway South Boston Mass.

Telephone SOUth Boston 2680

Ar Popiežius Gali Dalyvauti Taikos Konferencijoj?

Tuo klausimu laikraštininkas Denis Gwynn taip maž daug pasisako.

Kai kurie katalikai apgailestauja ir net rūstauja, kad Versalio konferencijoj nedalyvavo Popiežius. Girdi, nebūtų tiek klaidų padaryta. Taigi apgailestaujantiems žinotina, kad Šv. Tėvas nedalyvavo Versaliuje dėl slapto susitarimo Italijos su Anglija. Reikia prisiminti, kad prieš pirmąjį pasaulinį karą Europos valstybės buvo štai kaip susigrupavusios: iš vienos pusės Prancūzija su Rusija, iš kitos — Vokietija, Austrija ir Italija. Anglija laikėsi nuošaliai, bet daugiau buvo pakrypusi Rusijos ir Prancūzijos pusėn, nes norėjo sustabdyti perdaug augančią Vokietijos galybę. Karui ištikus, Vokietija ir Austrija pareikalavo, kad ir Italija, kaipo jų talkininkė, stotų joms į pagalbą. Bet Italija atsisakė, nes ji susitarė savo talkininkėms padėti tik tokiam atsitikime, jei jos bus užpultos. Dabar gi jos pačios pirmos karą paskelbė. Taigi Italija pasiliksianti neutrali. Anglija tuo pasinaudojo ir pradėjo Italiją prikalbinėti, kad stotų Antantės pusėn. Daug iš to laimėsianti. Po ilgų derybų Italija sutiko su Anglijos pasiūlymu, bet pastatė sąlygą, kad Popiežius taikos konferencijoj nedalyvautų. Tą sąlygą Anglija priėmė. Tuo būdu Šv. Tėvas nebuvo į konferenciją pakviestas.

Bet kad ir būtų buvęs pakviestas, vargu bebūtų dalyvavęs, nes pasaulio politikoj Katalikų Bažnyčios Galva, su savo teisingumo ir teisėtumo principais, atrodytų ne vietoj. Pasaulio diplomatija savo politikos neišsižadėtų, o Popiežius negalėtų pilnai su ja sutikti. Kitaip, jo dalyvavimas užtrauktų ant jo atsakomybę, kad neužtaria skriaudžiamųjų tautų, kurios, jei atsiranda nugalėtųjų pusėje, visuomet yra apkraunamos nepakeliamomis naštomis. Pavyzdžiui, kad ir dabar planuojamoj taikos konferencijoj. Kada ji bus ir ar iš viso bus, Dievulis viens tik težino. Tuo tarpu eina tik trijų "didžiūnų" pasitarimai, kuriuose Maskva groja pirmąją smuiką. Kiti tik klusniai pritaria. Maskva tol atkakliai derėsis, kol praves savo politiką iki mažiausių smulkmenų. Jei bus kada nustatyta kokia nors "taikos konferencija" (tikimasi už poros metų jos susilaukti), tai Rusija jau bus įsigijusi viską, ką tik ji planuoja įsigyti. Taikos konferencija tik užgirs tai, kas "trijų didžiūnų" buvo nutarta ir padaryta. Įsivaizduokit Šv. Tėvą dalyvaujant konferencijoj ir užgiriant "revoliucijos laimėjimus"! Ne, Šv. Tėvas negali tokiose konferencijose dalyvauti.

Katalikų Bažnyčia niekad nėra tiek nukentėjusi, kiek dabar. Jos bažnyčios, vienuolynai, mokslo ir labdarybės įstaigos griuvėsiais virto. Bolševikų okupuotose vietose katalikai gyvena katakumbų gyvenimą. Apie pilną medžiaginį Bažnyčios atsistatymą kol kas nėra kalbos. Kas sugriaunama į keletą valandų, tas tik šimtmečiais atstatoma. Bet dvasiniu atžvilgiu, Bažnyčia daug laimės. Vargai ir persekiojimai visuomet ją iškelia, atgaivina ir sustiprina.

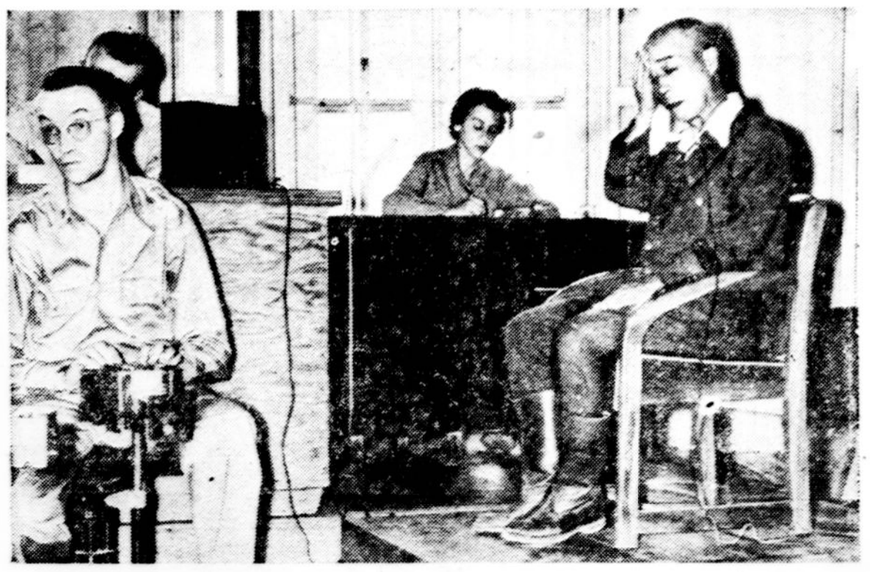

O-O-Oh! Koks galvos skaudėjimas! dejuoja japonas pulkininkas, Masatoshi Fujishige, kuris vadovavo japonų divizijai Batangas, Luzon. Jis kartu pasodintas ant nusikaltėlių suolo su gen. Tomoyuki Yamashita, Maniloje.

Dr. B. Kazlauskas.

Iš Politinės Laisvės Į Politinę Vergiją

Po Didž. Karo naujai atsistačiusi Lietuvos valstybė įvedė pas save demokratinį režimą. 1922 metų Lietuvos respublikos konstitucija vyriausybę padarė parlamento agentu ir visiškai priklausomą nuo jo. Parlamentas buvo visiškas šalies šeimininkas ir suverenas tiek įstatymų leidime, tiek ir jų vykdyme. Žodžiu tautos suverenumas parlamento asmenyje galėjo pasireikšti visame savo pilnume. Tautos suverenumas ir demokratija nepriklausomoje Lietuvoje, kaip mes toliau pamatysime, nebuvo vien tušti žodžiai.

Politinis gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje buvo labai gyvas. Demokratinės politinių, bei kultūrinių organizacijų laisvės, spaudos laisvė ir susirinkimų bei žodžio laisvės buvo tiek valstybės piliečių tiek vyriausybės ypatingai branginamas.

Organizacijos laisvė. Nepriklausomoje Lietuvoje veikė šios politinės partijos: **Krikščionių Demokratų Partija.** Tai buvo didžiulė ilgą metų eilę su kitomis katalikiškos krypties partijomis prie valstybės vairo stovėjusi partija.

Ūkininkų Sąjunga — katalikiškos krypties darbininkų partija. Turėjo savo kooperatyvus, bankus, ekonomines bendroves.

Darbo Federacija — katalikiškos krypties darbininkų partija.

Šios trys krikščionybės principus savo politinėje veikloje padėję partijos savo nuopelnų saskaitoje turi pravestą didžiulę žemės reformą, ekonominio gyvenimo stabilizavimą ir kt.

Socialistinės ideologinės buvo šie susigrupavimai:

Socialdemokratų Partija — tarptautinės socialdemokratijos pavyzdžiu susiorganizavusi ir socializmo principų pritaikymo Lietuvos sąlygoms siekianti partija.

Valstiečių Liaudininkų Partija — mažažemių ūkininkų, žemdirbių ir smulkiosios socialistinės buržuazijos reikalų gynėja.

Ūkininkų Partija — socialistinis ūkininkų sąjudis.

Be katalikiškos krypties ir socialistinių susigrupavimų buvo grynai tautinė nacionalistinė grupė "Pažanga", vėliau persiorganizavusi į **Tautininkų Sąjungą.**

Iš aukščiau suminėtų politiniu demokratiniu susigrupavimų spinduliavo ir jų įtakoje kūrėsi ir demokratine kryptimi ugdėsi įvairios jaunimo organizacijos, kurios auklėjo politinėms partijoms būsimuosius lyderius, veikėjus, o valstybei vadus, bei laisvę ir tėvynę mylinčius piliečius.

Ateitininkų Federacija— katalikų inteligentų organizacija apimanti tiek mokslus beeinantį jaunimą, tiek jau baigusį ir akademinius katalikų sluoksnius.

Varpo Sąjunga — socialistinio mokslus einančio jaunimo susigrupavimas.

Neo-Lithuania — tautinės studentijos ir akademinių tautinių sluoksnių susigrupavimas.

Skautų Organizacija — tarptautinio pobūdžio, bet turėjusi didelį pasisekimą jaunimo tarpe.

Pavasario Federacija — tai sena ir galingiausia visoje Lietuvoje katalikų jaunimo organizacija. Tiesa, ji buvo tiesioginiai kaimo jaunimo organizacija, bet dėl savo populiarumo buvo išsiplėtusi ir į miestus.

Jaunimo Sąjunga — socialistinio kaimo jaunimo organizacija.

Iš visų didžiausia buvo grynai nepolitine kariniokultūrinio pobūdžio **"Šaulių Sąjunga".** Jos tikslas buvo kultūrintis ir kariniai rengtis tėvynę ginti.

Negalima čia nepaminėti plačiai išsišakojusios 'Jaunųjų Ūkininkų' ratelių organizacijos.

Lietuva yra perdem katalikiškas kraštas. Katalikai sudaro 87 procentus visų gyventojų. Todėl nenuostabu, kad katalikiškų organizacijų veikimas buvo geriausias. Jis buvo sukoncentruotas į **Katalikų Veikimo Centrą** (K. V. C.), kurio skyriai buvo išsiplėtę po visą Lietuvos valstybės teritoriją. K.V.C. buvo Lietuvos episkopato globoje ir jo veikimas buvo garantuotas konkordatu. Tai buvo didžiulė galinga demokratijos institucija. K. V. C. leido laikraščius, žurnalus, knygas, išlaikė skaityklas, bibliotekas ir tt.

Nors dar visai jaunas bet jau daug pozicijų užsikariavęs buvo **Krikščionių Darbininku** sąjūdis.

Be čia išvardintų buvo visa eilė tiek suaugusių tiek jaunimo organizacijų, kuriu tikslai buvo grynai kultūriniai, meniniai, moksliniai bei labdarybės. Per visas šias organizacijas lietuvių tauta žengė kultūrinio ugdymosi, ekonominio gerbūvio kėlimo ir valstybinės - politinės laisvės keliu.

SPAUDOS LAISVĖ NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ

Per ilgus amžius nelaisvėje šviesos ištroškusi Lietuvių tauta su didžiausiu dvasiniu pakilimu, atkovojusi savo laisvę po D. Karo puolėsi prie knygos ir periodinės spaudos.

Nepriklausomoje Lietuvoje kiekviena iš aukščiau išvardintų politinių grupių bei organizacijų leido savo dienraščius, savaitraščius ir kitus periodinius leidinius, kurie buvo gausiai skaitomi.

Nepriklausomoje Lietuvoje prieš sovietinio režimo įvedimą buvo 7 dienraščiai, 27 savaitraščiai, 15 savaitraščiu žurnalu, 71 mėnesinis žurnalas. Dviem su puse milijono Lietuvos gyventojų spauda siekė pusantro milijono tiražą.

Be periodinės spaudos buvo leidžiama įvairių tiek politinio, tiek mokslinio, tiek beletristinio turinio knygų. Jų čia visų ir išvardinti neįmanoma.

SUSIRINKIMŲ IR ŽODŽIO LAISVĖ NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ

Nepriklausomoj Lietuvoj buvo visiška susirinkimų ir žodžio laisvė. Kiekvienas laisvės meto sekmadienis ar šventadienis buvo proga vienos arba kitos politinės ar kultūrinės organizacijos kongresui, konferencijai. Kiekvienas toks suvažiavimas sostinėje ar kitame mieste virsdavo ištisa tautine manifestacija. Be politinės ar kultūrinės programos, įvykdavo dar sporto olimpiados, masinių chorų (5-10,000 dainininkų) koncertai, eisenos, folkloro šventės, arklių lenktynės, misterijų vaidinimai ir tt. Yra neužmirštamos metinės įvairių partijų konferencijos su turtinga programa, gyva vyriauybės kritika su kraštui charakteringu politiniu sąmojumi.

Tiesa, po 1927 metu Lietuvos valstybės politinis vaizdas savo formos atžvilgiu kiek pasikeitė.

Į POLITINĘ VERGIJĄ

Visose Lietuvos respublikos sudarytose sutartyse su Sovietų Sąjunga (1920 metų Taikos Sutartis, 1926 metų Nepuolimo ir Draugiškumo sutartis, 1939 metų Savitarpinės Pagalbos sutartis) ši pastaroji užsiangažavo nepažeisti ir

Tęsinys 5-tame pusl.

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

XVIII.

Soldau

Soldau, kas tave aprašys? Kurie tave matė ir gyvi išliko, tie nenori apie tave kalbėti. Kurie gi nematė, kokią turėtų turėt vaizduotę, kad galėtų nors mažą tavo baisenybių dalį kiek atvaizduoti?

Vokiečiai tai vadina Tannenbergu bei Žalgiriu, vadinasi, ta pačia vieta, kur garbingas Vytautas sunaikino kryžiuočių galybę. Bet tą kruviną įvykį galima vadinti ir kova ties Allensteinu, nes nuo pat Allensteino iki Soldau, per keliasdešimts kilometrų, tęsėsi penkių korpusų Samsonovo pozicijos. Jau trečią dieną grūmėsi milžiniškos armijos, ir rusų padėtis vis ėjo blogyn. Jie pasijuto įtraukti į neišeinamas pelkes, kuriose klimpo ne tik artilerija, bet ir pėkstininkai. Tose pelkėse kelių kaip ir nebuvo. Vieną gerą kelią, kuriuo rusų armija galėjo pasitraukti, vokiečiai jau atkirto. Samsonovo armija pakliuvo į spąstus. Kareivius apėmė panika. Vienintelė išeitis — bėgti, bet kur? Aplinkui nei giria, nei krūmai, tarp jų balos ir klampynės. Tą visą plotą ardė vokiečių artilerijos šoviniai, blaškydami dumblus, kraują ir sudraskytus žmonių kūnus.

Ne vieną kartą rusai bandė atakuoti ir nestigo jie heroiško ryžtumo, bet visos jų pastangos negarbingai klampynėse užsibaigdavo. Per tas prakeiktas pelkes negalima prie vokiečių prieiti — jų artilerija ir kulkosvaidžiai atmuša visus rusų puolimus. Net garbingoji gvardija, sudariusi Samsonovo armijos branduolį, turi negarbingai birti balose, neišbandžius savo durklų ant vokiškųjų krūtinių. Klaiki, desperatiška padėtis.

Rusų artilerija negalėjo pakeisti savo pozicijų. Kur sustojo, ten ir turėjo stovėti dėl neišvažiuojamų kelių. Vokiečių šoviniai tuoj apčiuopdavo rusų baterijas ir bematant jas nutildydavo. Be artilerijos prirengimo jokia ataka neįmanoma. Be to, net pėstininkai vietomis iki pažąstų klimpo į drėgnas samanotas pelkes. Apie raitelių puolimą nė kalbos nebuvo. Visiems teko mirti ant vietos. Kai kurie rusų pulkai šaukte šaukė: "Vokiečiai! būkite ritieriai! Nežūdykite mūs, kaip gyvulių, neturinčių jokių apsigynimo šansų!"

Vokiečiai nebuvo ritieriai. Ne ritieriška garbė jiems rūpėjo. Jie norėjo sunaikinti Samsonovo armiją, kad ji niekad į Berlyną nenužygiuotų.

Kietame, surembėjusiame Hindenburgo veide žaidė klaiki šypsena. Išsipildė jo gyvenimo svajonė. Senas feldmaršalas darydavo nuolatinius manevrus Soldau apylinkėse. Visą tą plotą jis žinojo kaip savo delną. Kiekvienas takelis buvo jam gerai pažįstamas. Jis jau seniai buvo numatęs sausą poziciją, kurią turėjo užimti jo armija. Priešininką reikėjo įtraukti į neišbrendamas pelkes. Jis ten ir įtraukė nelaimingą Samsonovą. Ne be reikalo Hindenburgas sakydavo, kad Soldau klampynės vertos dešimties moderniausių tvirtovių. Jo žodžiai kruvinai išsipildė.

Apsiaustoji Samsonovo armija visomis pajėgomis stengėsi atmušti nuo vokiečių vienintelį pasitraukimo kelią. Į tą vietą rusai darė desperatiškas kontratakas, bet Hindenburgas ten pastatė geriausias savo kariuomenės dalis ir sutraukė stipriausius rezervus. Visos rusų atakos buvo atmušamos su pasibaisėtinais nuostoliais. Pagaliau į mūšį buvo pašaukti paskutiniai Samsonovo rezervai, susidarą daugiausiai iš naujokų.

Ten stovėjo pulkas, kuriame Andriui teko tarnauti. Gavęs įsakymą eiti atakon, pulkas pradėjo skubotai rikiuotis. "Ateina mirties valanda", — pamanė Andrius ir nejučiomis persižegnojo. Rodos, galva visai šalta, bet širdis muša paskubintu tempu. Rankos tvirtai sugniaužia šautuvą. "Bent brangiai savo gyvybę parduosiu", — mąsto Andrius. Jį suėmė smarkus pyktis dėl nežmoniškųjų vokiečių skerdynių. Taip žvėrys kits kitą žudo, ne žmonės keriauja — virė jam kraujas gyslose. Vargšas! Dar nebuvo patyręs, kad kautynėse nieko ritieriško. Tai paprasčiausias žudymas. Bet nėra laiko ilgai samprotauti — reikia žygiuoti. Jo kuopai teko eiti pirmose eilėse. Protekinai, čia puldami, čia keldami, kareiviai leidosi pirmyn. Čia vieta buvo sausesnė, taigi grandinė galėjo ne tik eiti, bet ir bėgti. Užtai negailestingai juos skynė artilerijos ir kulkosvaidžių šoviniai. Pasiyręs apie pusę kilometro, pulkas labai sumažėjo. Pirmoji grandinė tiek praretėjo, kad tik kur ne kur padrikai slinko vieniši kareiviai. Vokiečių dar nesimatė, bet jų frontas turėjo būti jau arti, nes staiga didelis jų būrys šoko kontratakon.

Andrius pirmą sykį pamatė atūžiantį priešą. Augalotų vokiečių būrys šoko atakuoti tokiu ryžtumu, kad atrodė nebūsią galimybės jiems atsispirti. Jau jie visai netoli. Jų kulkosvaidžiai paliovė šaudę, kad neužgautų saviškių. Užstojo klaiki tyla — tuoj prasidės kautynės šaltais ginklais. Širdis ėmė smarkiai plakti. Šniokštus alsavimo atbalsys veržiasi pro dantis. Grumtynės su durklais taip žvėriškai baisios, kad jos ilgai neužtrunka. Vienas - kitas nudurtas, ir silpnesnieji meta ginklus ir bėga.

Vienas milžinas vokietis, pralenkęs kitus, atkakliai bėgo pirmyn. Jaunas drąsuolis rusų karininkas, kurs vedė atakuojančią grandinę, šovė į jį iš revolverio. Nepataikė. Tur būt, revolveris buvo jau tuščias, nes karininkas metė jį šalin ir kardu puolė vokietį. Kova buvo trumpa. Plačiu mostu paplokščiu savo durklu, kuriuo galima ir durti ir kirsti, vokietis vienu ypu numovė rusui galvą. Andrius buvo tik keletos žingsnių atstume. Jis turėjo būti sekamoji vokiečio auka. Kas jam daryt— pult, ar bėgt?

(Bus daugiau)

Sveikinimai Amerikos Lietuvių Kongresui

(Chicagoj, Ill., 1945 m. lapkr. 29, 30 ir gr. 1 dd.)

Michigan valstybės senatorius **Arthur H. Vandenberg:**

"I deeply regret that my connection with the Special Senate Atomic Bomb Committee makes it impossible for me to accept your invitation to speak to your National Lithuanian American Congress. I cannot possibly be in Chicago at the time indicated. But I shall be with you in spirit because I share all of your feelings about the rights of the small nations of Europe — as I hope my record clearly proves. They are entitled to be protected under the guarantees of the Atlantic Charter. America must never for an instant forget her obligations under the Atlantic Charter — even though others do. The situation, unfortunately, is not wholly in *our* keeping. But we can always and forever assert our *American faith* and our relentless America devotion to free, sovereign self-determination for these small nations, among which Lithuania is *never* to be forgotten.

"Please let me share all of your hopes and aspirations for JUSTICE FOR LITHUANIA."

Mass. valstijos senatorius **David I. Walsh** (pirm. Senato Laivyno Komisijos):

"I want you to know that I am in hearty sympathy with the objectives of your members and intend to continue in every possible way to assist in freeing the people of Lithuania from oppression and to permit them to enjoy their inalienable right to be free and independent."

Maryland valstybės senatorius **Millard E. Tydings:**

"I hope that by fair dealing between nations it may be possible in justice and fairness to all to reconstruct the independent Lithuanian Nation as a sovereign state".

Pennsylvania valstybės gubernatorius **Edward Martin:**

"From the great Commonwealth of Pennsylvania where American Liberty was first proclaimed, I send greetings of friendship and brotherhood to the American Lithuanian Congress.

"Pennsylvania is proud to be the home of more than sixty five thousand citizens of Lithuanian birth or descent. We are honored by your loyalty and patriotism. We admire your devotion to freedom and justice and have the greatest respect for your firm conviction that Lithuania, home of your ancestors, shall with God's help, regain her independence."

Ohio valstybės gubernatorius **Frank J. Lausche:**

"The Atlantic Charter contemplated that small nations should be given the privilege of exercising their sovereign rights. It is my hope that the conscience of the world will recognize the inalienable right of each people to choose their governmental officials by a genuine freedom of ballot."

Maryland valstybės gubernatorius **Herbert R. O'Conor:**

"It would be a miscarriage of justice if, after a war in which millions gave of their blood and wealth to defend and restore democracy throughout the world, the peoples of this or other countries were frustrated in their determination for self-government."

Mass. valstybės gubernatorius **Maurice J. Tobin** (iš Londono, kur jis viešėjo Kongreso metu):

"I send my greetings and best wishes for the success of your deliberations..."

Buvęs Minnesotos gubernatorius ir respublikonų lyderis **Harold E. Stassen:**

"May I extend to you and your group my kind regards and best wishes for a successful Congress."

Mass. kongresmanas ir demokratų daugumos lyderis Kongreso atstovų bute **John W. McCormack:**

"I convey to you all my very best wishes and my assurances of cooperation in every way possible particularly in relation to any steps taken to help alleviate the hardships of the coming winter for the unfortunate Lithuanian refugees throughout Europe. I will do all I can to help Lithuania once again regain its independence and to the people of Lithuania their precious liberty."

Kongresą, sveikino Illinois kongresmanai Martin Gorski, Thomas E. Gordon; Penna. 11-to distrikto kongresmanas Daniel J. Flood; Maryland 3-čio distrikto kongresmanas Thomas d'Alesandro Jr., M. C., ir kongresmanas George H. Fallon; Chicagos mayoras Edward J. Kelly, Baltimore, Md., mayoras Theodore R. McKeldin, ir eilė lokalių valdininkų įvairiose lietuvių kolonijose. Kongresą sveikino ir buvęs prezidentas Herbert Hoover.

(Bus daugiau)

SOME SPORT! This pup might easily be a spectator at Lords in England watching his school team play cricket. In reality he's taking part in doggy fancy dress show at Hampton.

NO FOOLING! Lots more things your used cooking fat helps to make, too—packaged soaps, laundry soaps, floating soaps, nylon stockings, cotton sheets, paper, plumbing fixtures, paint. End of point rationing doesn't mean we can stop salvaging used cooking fat. Industrial fats and oils will continue to be short until well into next year.

Sakoma, žvaigždės šviečia tamsumoj. Šiuo atvėju Hollywood'o artistė savo šypsena tą rolę atlieka.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

ALEKSA, Vladas, kilęs iš Onuškio, Trakų apskr.

AMBROZAITIS, Izidorius, sūnus Juozo, kilęs iš Petkaičių kaimo, Skaudvilės v. Tauragės apskr. 1931 metais lankęsis Lietuvoje ir prieš šį karą gyvenęs New Yorke.

AMBROZAITYTĖ, Petronelė, kilusi iš Petkaičių kaimo, Skaudvilės valsčiaus, Tauragės aps.

ANDRIŠIŪNIENĖ, kilusi iš Spičių km., Šiaulėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Baltimore, Md.

AUGUSTINAVIČIUS, Zigmas, sūnus Tomo, kilęs iš Žiežmarių, Trakų apskr.

BADIKONIS, Bronius, iš Šesuolių km., Ukmergės apskr., gyvenęs Kanadoje.

BALČIŪNAS, Juozas, kilęs iš Karališkių km. Kuilių v., Šakių apskr., gyvenęs Detroit, Mich.

BALTRIMAIČIAI, Petras ir Morta.

BALTRUŠAITIENĖ - Dovydaitytė, atvykusi Amerikon apie 1935 m. ir dar nesenai gyvenusi New Yorke.

BALTUŠIENĖ - Klevinskaitė, Ona, duktė Juozo, kilusi iš Lauckaimio km., Kudirkos Naumiesčio par.

BANIENĖ, Stasė, prieš ištekant Krėčaitė, kilusi iš Navarėnų miestelio.

BARTUŠKA, Jonas, gyvenęs Čikagoje.

BRAJAI, Martinas ir Pranciškus, kilę iš Žironų km., Radviliškio v., Šiaulių apskr.

BRAZAUSKO, Adomo, kilusio iš Jakšių km. Pernaravos v., Kedainių apskr., vaikai.

BRIEDIS, Petras, kilęs iš Skiemonių km.

BUDRECKAS, Izidorius.

BULEVIČIUS, Jonas, gyvenęs Pittsburgh, Pa.

BURNEIKIS, Kazys, Amerikoje žinomas kaip Burneco, kilęs iš Telšių apskr.

ČECHOWSKA ar Czechowska, Katrina, gyvenusi Pittsburgh, Pa. ir turėjusi mėsos fabriką ar tam panašiai.

ČELKIS, Antanas, gyvenęs Žydiškių km., Rokiškio m. ir Panemunės m., į Ameriką grįžęs 1937-39 m.

ČEPAS, Kazimieras, kilęs iš Bunčių km., Rozalimo v., Panevėžio apskr., gyvenęs Philadelphia, Pa.

ČIUBERSKIAI, Julius ir Teofilius, gyvenę Detroit, Mich. ir Cleveland, Ohio.

DAILIDONIS, Justas, gyvenęs Baltimore, Md. ir 1925 m. lankęsis Lietuvoje.

DANILAITIENĖ, Aleksandra, kilusi iš Šiaulių ir gyvenusi Philadelphia, Pa.

DEDINSKAS, Antanas, persikėlęs Čikagon 1933 m.

DIDŽIULIS, Juozas, sūnus Antano, kilęs iš Romainių - Kaimelkos km., Raudondvario v., Kauno apskr., apie 1938-39 m. gyvenęs Trenton, N. J.

EININGIS, Kazimieras, arba jo įpėdiniai, gyvenę Čikagoje.

GELUMBAUSKAS, Pranas (Frank Gelumbis), kilęs iš Užuožerių km., Šeduvos v. Panevėžio apskr., gyvenęs Niagara Falls, N. Y.

GRIGAITIENĖ - Baltrušaitytė, Irena, kilusi iš Plukų vienk., Panevėžio apskr.

GRUNECKAITĖ, sesuo Lietuvoje gyvenusio Viktoro Grunecko, gyvenusi Brooklyn, N. Y. Jos ištekėjusios pavardė buvo *Grecay* ar tam panašiai.

GUDAITIS, Jonas.

GUŽIENĖ - Šapranauskaitė, Petrusė, gyvenusi Gardner, Mass.

JACKUNAS, Petras, sūnus Prano, iš Augustavos vnk., Šešuolių v., Ukmergės apskr., gyvenęs Kanadoje.

JAKUPČIONIAI, Simas, Bronius, Alfonsas ir Stefanija, gyvenę Brooklyn, N. Y.

JAKUPČIONIENĖ - Pranckevičiūtė, Teklė, gyvenusi Brooklyn, N. Y.

JANČIULIS, Martynas, gyvenęs Čikagoje.

JANKAUSKAI, Juozas ir Antanas, broliai Magdalenos Jankauskaitės - Dranginienės.

JANSBIGELIS, Antanas, kilęs iš Laužuvos v., Mažeikių apskr.

JONAITIS, Augustinas, sūnus Stasio, gimęs 1902 m. Ramonaičių km., Lygumų v., Šiaulių a.

JUNEIČIUS, Juozas ir jo vaikai, Juozas, Ignas ir Marija.

JURGAITIS, Antanas, kilęs iš Biržų apskr.

JUŠKAUSKAI, Kazys ir Adomas, kilę iš Žuvintų km., Simno v., Alytaus a. ir gyv. Vašingtone.

KAIRYS, Stasys, gyvenęs Aurora, Ill.

KALEDINSKŲ šeima, kilusi iš Pažaislio v.

KANAPECKAI, Steponas, ir Antanas, kilę iš Batuliškių vk., Trošknūnų v., Panevėžio apskr., kurių Steponas gyveno Čikagoje, Antanas New Yorke.

KAŠELIAI, Rudolfas, Artūras ir Gustavas, kilę iš Kudirkos Naumiesčio ir gyvenę Seymour, Conn.

KEPEŽINSKAITĖ, Ieva, kilusi iš Užtakų km., Rumšiškių v., gyvenusi Brooklyn, N. Y.

KIŠKIS, Julius, gyvenęs Worcester, Mass.

KLIMIENĖ - Kalašinskaitė, Barbora, kilusi iš Sunteklių vnk., Kuršėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Boston, Mass.

KOKNAVIČIENĖ - Zapereckaitė, Liudvika, duktė Prano, kilusi iš Domantonių km., Alovės v., Alytaus apskr.

KONOPESKAS, Konopaskas ar Konopackis, kilęs iš Rotokliškių m.

KORSAKAS, Antanas, atvykęs Amerikon 1929 m.

KRIKŠČIUNIENĖ - Arbašauskaitė, Agota.

KVIETKAUSKIENĖ - Valinskaitė, kilusi iš Makalų km., Marijampolės apskr.

LEIKAUSKAS, Zigmas.

LIAUDANSKIENĖ - Šapranauskaitė, Ona, gyvenusi Gardner, Mass.

LINKEVIČIENĖ - Prikockaitė, Monika.

MAJAUSKAS, Kazimieras, gyvenęs Boston, Mass., kilęs iš Pakalniškių km., Veliuonos v.

MARGEVIČIŪTĖ, Mikasė, iš Kirtiškių km., Lazdijų apskr., gyvenusi Čikagoje.

MASIOKIENĖ - Šilumaitė ir jos duktė Frances, gyvenusi Čikagoje.

MAŽULYTĖ, Zofija, kilusi iš Vaitkaičių km., Raseinių apskr., gyvenusi New Yorke.

MIERNIK, Margareta, gyvenusi Great Neck, L. I.

MIKĖNIENĖ - Žilvytytė, Bronė, gyvenusi Čikagoje.

MIŠEIK, Vincenta, gyvenusi 22 Bank Street, Chicago, Ill.

MONTVILAS, Justinas, gyvenęs West Pittston, Pa.

MYKOLAITIS, Stasys, buvęs kepėjas Cannoshee (?).

NORINKEVIČIŪTĖ, Janina, kilusi iš Bičiūnų km., Onuškio v., Trakų apskr., Amerikon išvykusi apie 1936-37 metus.

NORKUS, Antanas, kilęs iš Ketūnų km., Sedos v., Mažeikių apskr.

PACIULEVIČIENĖ - Kelmelytė, Morta, duktė Jokūbo, iš Mikališkės k., Kapčiamiesčio v., Seinų - Lazdijų apskr.

PEČIUKAIČIAI, Alfonsas ir Elena, gimę ir gyvenę Čikagoje, Michigan Ave.

PETRAUSKAI, kilę iš Lukšių km., Šiaulių v., gyvenę Pennsylvania valstybėje.

PETRIKA, Juozas, kilęs iš Ruigių km., Veviržėnų v., Kretingos apskr.

PETRONAIČIAI, Baltrus ir Ona, o taipgi Petronaičio trys broliai ir vaikai, kilę nuo Kedainių ir gyvenę Brooklyn, N. Y.

PLAŠČIAUSKIENĖ, Kazė, prieš ištekant Žukauskaitė, ir jos vaikai.

PLEŽENSKIS, Sofija, ir du jos broliai. Sofija su motina Kaze Plasčiauskiene lankėsi Lietuvoje ir 1937 ar 1938 metais buvo sustojusi Šiauliuose.

POVILAITIS, Jurgis, kilęs iš Tvarkiškių, Kauno apskr.

PRANCKEVIČIENĖ - Kalėdaitė, Juzė, kilusi iš Paseidonės km., Liudvinavo v., Marijampolės apskr., 1929-30 m. išvykusi Kanadon.

PUKENIS, Justinas, kilęs iš Liudukų km., Anykščių v., Utenos apskr., gyvenęs Čikagoje.

RAČKAUSKAS, Kazys, kilęs iš Dargiškių km., Žarėnų v., 1936 m. gyvenęs 125 Siegel St., Brooklyn, N. Y.

RADO, Anna, gyvenusi Los Angeles, Cal.

RAGAIŠIS, Antanas, s. Antano, kilęs iš Utenos apskr., gyvenęs Brooklyn, N. Y.

RAŠTUTIS, Juozas ir Jonas, gimę J. A. Valst., po 1914-18 m. karo tėvų parvežti Lietuvon ir su jais gyvenę Dalekiškių km., Šilalės v., Tauragės apskr., bet prieš š. karą vėl grįžę Amerikon ir apsigyvenę Čikagoje.

RIBICKAS, Povilas, gyvenęs Čikagoje.

RIMŠA, Vladas, gyvenęs Worcester, Mass.

RIPINSKIS, Leonardas, turėjęs restoraną Rannoshee (?) mieste.

RUMŠA, Antanas, gyvenęs Stakių km., Šimkaičių v., Raseinių apskr.

BAMOLIENĖ - Pranckevičiūtė, Elžbieta, gyvenusi Boston, Mass.

SATKEVIČIUS, Antanas, kurį laiką gyvenęs Kanadoje.

SKRABULIS, Antanas, gyvenęs Čikagoje.

SKRABULYTĖ, Marija, gyvenusi Čikagoje.

SPRANGAUSKAS, Jonas, sūnus Juozo, kilęs iš Užtakų km., Rumšiškių v., gyvenęs Brooklyn, N. Y.

STONYS, brolis Stepono Stonio.

STREKLAITIENĖ - Urmonaitė, Ona.

STULGINSKIENĖ, Morta, kilusi iš Panevėžio apskr. ir gyvenusi New York, N. Y.

SUNELAITIS, Juozas, arba jo giminės, kilęs iš Čekiškės v., Kauno apskr.

ŠAKNAIČIAI, Kazys, Jonas ir Pranas, kilę iš Stakių km., Šimkaičių v., Raseinių apskr.

ŠALNA, Jurgis, sūnus Katrinos Žukauskaitės — Šalnų.

ŠAPRANAUSKAITĖS, Albina ir Petrusė, pirmoji gyvenusi Philadelphia, Pa., o antroji Gardner, Mass.

ŠAPRANAUSKAS, Pranas, gyvenęs Čikagoje.

ŠIAUČIŪNIENĖ - Šapranauskaitė, Uršulė, gyvenusi Philadelphia, Pa.

ŠIDLAUSKAS, Juozas ar Jonas, kilęs iš Šiaulių apskr., apie 70 m. amžiaus, viengungis.

ŠILIUNAS, Antanas, gyvenęs Čikagoje.

ŠILIUNAITĖ, Konstancija, kurios ištekėjusios pavardė nežinoma.

ŠIMKUS, Aleksandras, s. Kazimiero, kilęs iš Gražaičių km., Žagarės v., Šiaulių a.

ŠIMKUTĖ, Eleonora, d. Aleksandro, kilusi iš Gražaičių km., Šiaulių apskr., gyvenusi Čikagoje.

ŠLEINYS, Ignas, iš Karklėnų km., Kulių v., Kretingos apskr., gyvenęs Cicero, Ill.

ŠOPIS, Pranas, gyvenęs Waterbury, Conn.

ŠVEDAS, Augustinas, kilęs iš Marcinkonių v.

TALEIŠIENĖ - Garmiūtė, Konstancija, arba jos sūnus Jonas Taleiša.

TAMULEVIČIENĖ - Tamulevage - Jazukevičiūtė, Benigna, kilusi iš Marcinkonių.

THOMAS, Andrius, gyvenęs 297 Easy Street, So. Boston, Mass.

ULEVIČIUS, Juozas, sūnus Felikso, kilęs iš Liudavėnų m., Šiluvos v., Raseinių a., Amerikon išvykęs apie 1924-25 m. ir gyvenęs New Yorke.

URBAN, Andrew, gyvenęs New Jersey valstybėje.

VAICEKAUSKAITĖ, Zofija, kurios ištekėjusios pavardė nežinoma, turėjusi Lietuvoje seserę Duobienę.

VAIČIULIS, Juozas, gyvenęs Worcester, Mass.

VAITKAUS, Prano, įpėdiniai Philip Vaitkus ir kiti.

VALIENĖ - Kalašinskaitė, Veronika, kilusi iš Sunteklių vnk., Kuršėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Brighton, Mass.

VIENAŽINDIS, Kazys, kilęs iš Ukmergės apskr.

VIRGANAVIČIUS, Pranas, kilęs iš Daronės k., Onuškio v., Trakų apskr., gyvenęs San Francisco, Cal.

ZAKARAS, Petras, gyvenęs Baltimore, Md.

ZDANAVIČIUS, Mikas, sūnus Jurgio.

ŽALIENĖ - Žilvitytė, Julė, gyvenusi Čikagoje.

ŽUKAIČIAI, sūnūs Jono ir Antano, kilę iš Ariogalos ir gyvenę Dayton, Ohio.

ŽUKAUSKAS, Jurgis, kilęs iš Jonučių km., Garliavos v.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL
OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Štai būrys laukiančių pavėžinimo. Vyrai sėdi rimtai, bet mergina matosi vis mergina...

AMERICAN RED CROSS

IŠ POLITINĖS LAISVĖS Į POLITINĘ VERGIJĄ

Pradžia 3-čiame pusl.

gerbti Lietuvos respublikos nepriklausomybę ir pasižadėjo jokiu atveju nesikišti į Lietuvos valstybės vidaus santvarką. 1940 metų birželio 15 dieną Sovietų Sąjunga visus šiuos savo iškilmingus pasižadėjimus sulaužė ir militariniai užėmė Lietuvos valstybės teritoriją. Nieko nelaukdama Sovietų Sąjunga suformavo naują Lietuvos vyriausybę, kuri netrukus pravedė rinkimus į tariamą seimą. Šie rinkimai, kaip ir pati vyriausybė bei sovietinis veikimo metodas, buvo visiškai neteisėti ir priešingi demokratiniams principams. Šių rinkimų priešingumas demokratinėms tradicijoms yra tame, kad jų pasirengimo periode buvo visos politinės demokratinės partijos uždarytos ir jų vadai suimti. Buvo leista rinkimams ruoštis ir kandidatų sąrašą parengti tik vienai komunistų partijai. Kad demokratiškiau skambėtų ir atrodytų nežinantiems, komunistų partija rinkimams parengė kandidatų sąrašą, kurį pavadino faktiškai neegzista v u s i o s 'Lietuvos Darbo Sąjungos' sąrašu. Keletas socialistinių grupių vadų išdrįsusių formuoti antrąjį kandidatų sąrašą buvo suimti ir įkalinti. Esant tik vienam kandidatų sąrašui, rinkimų rezultatai buvo iš anksto aiškūs. Tokiu būdu išrinktasis "parlamentas" begėdiškai sau pasisavino teisę balsuoti už Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos.

Sovietų Sąjunga ne tik kad panaikino Lietuvos valstybės nepriklausomybę, bet ir atėmė jos piliečiams minimalines demokratines laisves ir įvedė Hitlerio terorui prilygstantį arba net jį kai kur pralenkiantį režimą. Kad šis teigimas nebūtų vien "Tuščia demokratijos ir sąjungininkų priešų fašistinė propaganda," leiskime kalbėti faktams.

POLITINIŲ PARTIJŲ IR ORGANIZACIJŲ LIKVIDAVIMAS

Raudonosios Armijos įkandin Lietuvon atvyko su ištisu gerai paruoštu darbo planu Maskvos ekipas ir politinė policija NKVD. Pirmiausiai buvo duotas smūgis lietuvių tautos demokratinei sistemai, sulikviduojant visas politines partijas ir jų vadus. Taip buvo tuojaus pat dekretais arba policinėmis priemonėmis uždaryta visos politinės partijos. Buvo leista veikti ir visaip siausti tik komunistų partijai, kuri Lietuvoje — žemės ūkio krašte — buvo labai nepopuliari ir nemėgiama. Visoje Lietuvoje komunistų priskaitė vos virš tūkstančio narių, kurių tik apie 200 buvo lietuviai, kiti visi buvo svetimšaliai arba svetimos lietuvių tautai kilmės: rusai, žydai, karaimai ir kt. Šiai partijai buvo pavesta tvarkyti visi be išimties Lietuvos reikalai. Tai buvo netiesioginis sovietinis Lietuvos reikalų tvarkymas, bet sovietinės valdžios kontrolė. Tiek komunistų partijos viršūnėse, tiek visose sovietinėse įstaigose sėdėjo Maskvos kontrolieriai ir instruktoriai. Nieks nieko laisvai savo iniciatyva laisvai daryti negalėjo.

Demokratinių partijų: Socialdemokratų, Valstiečių Liaudininkų, Krikščionių demokratų, ūkininkų sąjungos, Darbo Federacijos lyderiai, vadai ir provincijos veikėjai buvo suimti, įkalinti arba išvežti į tolimuosius Sibiro lagerius nežinomam likimui.

Taip buvo suimti šie partijų lyderiai ir vadai bei valstybės vyrai: Stulginskis, buv. ilgalaikis Valstybės Prezidentas — Ūkininkų Sąjungos lyderis, prof. Bistras — buv. Ministeris Pirmininkas, Krašto Apsaugos ir Švietimo Ministeris — Krikščionių Demokratų Partijos lyderis, Prof. Dovydaitis, buv. Ministeris Pirmininkas ir Dr. Ambrozaitis, buv. Steigiamo Seimo narys — abu Darbo Federacijos lyderiai, Advokatas Toliušis ir dipl. teis. Mackevičius — Valstiečių Liaudininkų Partijos lyderiai, Prof. Kairys ir Bielinis— Socialdemokratų partijos lyderiai, Profesorius Voldemaras, buv. pirmas Lietuvos Ministeris Pirmininkas, Bizauskas, buv. Įgaliotas Ministeris Londone ir Washingtone, Čarneckis, buv. Įgaliotas Ministeris Romoje, Ministeriai vidaus valstybinėje tarnyboje: Merkys, Sutkus, Čaplikas, Masiliūnas, Indrišiūnas, Tamošaitis ir kt.

Įdomiausias ir charakteringiausias atsitikimas yra Užsienių Reikalų Ministerio Urbšio. Jis 1940 m. birželio mėnesį buvo pakviestas Maskvon išsiaiškinti susidariusią labai komplikuotą padėtį ir patikrinti Lietuvos respublikos palankumą Sovietų Sąjungai. Maskvoje jis buvo internuotas, vėliau suimtas ir niekas nežino kur jis dingo. Istorijoje negirdėtas diplomatinis skandalas: suimamas draugiškos valstybės Ministeris atvykęs atlikti jam jo vyriausybės pavestus uždavinius.

Buvo suimti taip pat beveik visų ideologinių organizacijų vadai, būtent: — "Pavasario" Federacijos, Ateitininkų Federacijos, Krikščionių Darbininkų Sąjungos, Jaunimo Sąjungos, Katalikų Veikimo Centro, Šaulių Sąjungos, Jaunosios Lietuvos ir kt. Yra neįmanoma išvardinti visus suimtuosius, nes 1940 metų birželio mėn. 17 d. ir rugpiūčio mėn 24 d. laikotarpy t. y. per 2 sovietinio ("demokratiškiausio pasaulyje") režimo mėnesius buvo suimta ir nežinomam likimui kažkur išgabenta 12,000 geriausių rinktinių Lietuvos valstybės piliečių. Šie suėmimai tai buvo tik sovietinio režimo debiutas. Teroras ir areštai tęsėsi sistematiškai, planingai per visus 1940 metus ir savo kulminacinį punktą pasiekė 1941 metų birželio 14 ir 15 d.d. naktimis. Tūkstančių tūkstančiai žmonių buvo atplėšti nuo jų šeimų, nuo nuosavybės, nuo tėvynės, ir nežmoniškiausiom transporto priemonėm išgabenti į tolimiausius Sibiro ar kitus laukinių kraštų darbo lagerius. Jie visi buvo apšaukti "priešsovietiniu elementu" ir 'liaudies priešais' vien dėl to, kad jie mylėjo savo tėvynę, laisvę, buvo prisirišę prie savo labai sunkiu darbu įsigytos nuosavybės. Taip per vienus sovietų valdymo metus nuo 1940 m. birželio mėn. 15 d. iki 1041 m. birželio 22 d. mažoje 2,5 milijonų gyventojų valstybėje buvo nužudyta, suimta, įkalinta arba ištremta į Rusijos tyrus 40,000 žmonių. Daugelis politinių kalinių buvo pačioje jų tėvynėje nukankinti ir sumesti į masinius grabus. Taip buvo rasti masiniai grabai: Rainių miške (prie Telšių, Pravieniškiuose ir Petrašiūnuose.

DEMOKRATINĖS LAISVOS SPAUDOS LIKVIDAVIMAS

Laisvoji demok r a t i n ė spauda Lietuvoje buvo visa be išimties panaikinta. Visi anksčiau minėti leidiniai buvo uždaryti, jų turtas nusavintas ir konfiskuotas. Visų laikraščių redaktoriai ir žurnalistai buvo suimti ir sukišti kalėjiman. Daugelis iš jų buvo nuteisti ilgalaikiam kalėjimui ir sunkiems darbams. Vietoje buv. laisvos spaudos sovietinė valdžia leido Lietuvai tik 27 leidinius su 250,000 tiražu. Juos užpildė Tasso agentūros Kauno skyrius, Komunistų partijos komunikatai bei straipsniai ir sovietinių valdžios organų pranešimai. Seni buvusių laikraščių komplektai buvo sunaikinti arba išgabenti.

Lietuviška knyga buvo taip pat skaudžiai paliesta. Visos knygų leidyklos buvo be jokio atlyginimo nacionalizuojamos ir joms įvesta griežta komunistų partijos kontrolė, kurią vykdė iš Maskvos atsiųsti specialūs kontrolieriai. 118,542 knygos buvo išimtos iš rinkos bei bibliotekų. 45,000 knygų buvo sunaikinta. Visi svarbūs archyvai ir kai kurios bibliotekos buvo išgabenti į Rusiją.

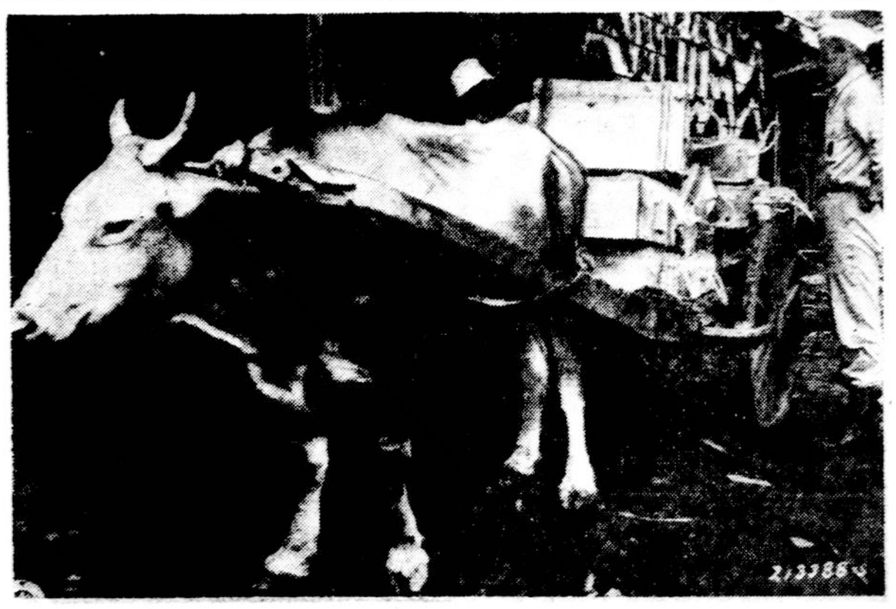

Senoviška transportacija panaudojama ir šiame kare. Štai Amerikos karys žiūri, kaip kraunamas vežimas amunicijos dėžių. Jis sako: "slow but sure".

PASAKA APIE GULBĘ

Malūno ratai sukos
Malūną sukdami... —
Krykštavo balta gulbė
Malūno tvenkiny...

Pakrančių krūmuos slėpės
Su šautuvu šaulys —
Kraujuos paplūdo gulbė
Balta, grakšti, daili...

Vandens srovė skubėjo
Juoda, plati, gili...
Pašautą baltą gulbę
Ji nunešė tolyn...

Prie prūdo aš rymojau
Liūdna ir nerami — —
Malūno ratai sukos
Malūną sukdami...

J. Š. — "P."

SUSIRINKIMŲ IR ŽODŽIO LAISVĖS PANAIKINIMAS

Kada visos lietuviškos partijos, organizacijos, sąjūdžiai, ekonominės bendrovės ir net sporto sąjungos buvo uždarytos ir vietoje jų buvo leista veikti vienintėlei komunistų partijai, bei jos globojamoms profesinėms sąjungoms ir Liaudies Pagalbos Sąjungai (MOPR — Pasaulinei revoliucijai remti organizacijai), tai apie bent kokią susirinkimų bei žodžio laisvę šale šių organizacijų buvo negalima ir galvoti. Bent koks susibūrimas buvo draudžiamas. Bent kokia kritika ar kitoks komentavimas įvykių negu, kad komunistų partija jį nurodydavo buvo neįmanomas. Bent vienas neatsargus žodelis nepalankus sovietiniam režimui galėjo kainuoti gyvybę arba ilgalaikį kalėjimą bei ištrėmimą. Tad visų piliečių pagrindinis šūkis buvo: — "Tssss". Nelaimė tam, kas nesugebėjo laikytis šio šūkio. Visur buvo kartojama: tylėkime, nes ir sienos girdi. Slaptos policijos agentų buvo visur pilna: gatvėse, restoranuose, kavinėse, bažnyčiose, teatruose, šeimos narių tarpe, visur, visur. Vienintėlė žodžio laisvė buvo tiems, kurie užsimerkę, kaip gaidžiai aklai kartojo jau išdirbtas banalias režimo panegirikų frazes.

BAIGIAMOSIOS MINTYS

Maskvos vadovaujamo komunizmo ir sovietinės Rusijos simpatikai paskaitę šią apžvalgą pasakys, kad tai yra "fašistinis šmeižtas" ir "purvai". Bet, tiesos ieška net ir komunizmo išpažintojai turėtų sutikti, kad nepritarti rusiško sovietinio režimo metodams Baltijos valstybėse ar kitur tai dar nereiškia būti fašistu. Mes manome, kad čia išvardinti faktai nieko bendro neturi net ir su pačios komunizmo doktrinos realizavimu. Priešingai toks rusiško sovietinio režimo elgimasis su perdėm demokratiška ir proletariška Lietuvių tauta, yra griežtai priešingas ne tik elementariniams demokratijos principams, bet ir pačiai komunizmo doktrinai. Mačiusiems ir pergyvenusiems tą režimą yra visai aišku, kad rusiškas sovietinis režimas Lietuvoje yra biauriausias demokr a t i j o s principų ir komunizmo doktrinos išniekinimas ir naujoji vergija. Šiomis dienomis, deja, ši vergija ir toliau tęsiasi.

Šiomis dienomis paspruką iš po "geležinės užuolaidos" į vakarų Europą žmonės pasakoja, kad teroras ir Baltijos tautų naikinimas tęsiamas ypatingu tempu. Žmonės masiniai yra vežami į Rusijos gilumą ir talpinami į pereinamuosius lagerius, kurių baltams yra įsteigta apie 130 ties Kalinino miestu. Tuose lageriuose žmonės miršta ir nyksta iš bado ir nuo epidemijų. Pranešama, kad baltų vieton atgabenama yra rusai ir apgyvendinami jų namuose bei ūkiuose.

Kad šioje apžvalgoje kalbama faktais tai nėra abejonės, nes tą galima patikrinti įvairiais būdais. Lai dokumentuoja šiuos faktus Sovietų Sąjunga ir lai paskelbia ir nurodo, kur dingo lietuvių tautos politinės, kultūrinės ir tautinės organizacijos, kur dingo šių organizacijų vadai, veikėjai, kur dingo masės suimtųjų tiek čia išvardintų, tiek neminimų. Lai paskelbia kur jie gyvena, kad tėvai galėtų surasti savo vaikus, vaikai savo tėvus, žmonos savo vyrus, vyrai savo žmonas. Lai sovietinė vyriausybė praneša, kada visi ištremtieji galės grįžti namon į savo tėvynę. Lai duoda paaiškinimų dėl teroro ir naikinimo tęsimo. Lai paskelbia, kad Lietuvoje jau liovėsi tautinis ir idėjinis persekiojimas, kad politinė policija NKVD išvyko ir kad visi palikę savo kraštą gali grįžti atgal. Ir lai leidžia visa tai patikrinti spaudos korespondentams, diplomatinėms atstovybėms, pašto korespondencija ir kitais kultūringame pasaulyje priimtais būdais. Bet to sovietinis režimas niekuomet nepadarys. Įvykusių faktų niekuomet negalės dementuoti. Vadinas, tai yra tiesa. Tiesa, nes tūkstančiai pergyvenę ir matę yra pasiekę kraštus, kuriuose jie laisvai gali paliūdyti nekaltos, laisvę mylinčios Lietuvių tautos kančias.

Sovietų Rusija nusileidusi 'geležinę užuolaidą' tarp rytų ir vakarų Europos, už jos pasislėpusi nuo kultūringo pasaulio akių pasmerkiančio žvilgsnio, nori galutinai pribaigti tautas, kurios istorijoje visuomet buvo kliūtimi jai galutinai užviešpatauti Baltijos jūrą ir barjeru neleidžiančiu jai plėstis Europos kontinente. Bet šis jos imperialistinis tikslas nepateisina ir negali pateisinti jos naudojamų priemonių. "Tautų kalėjimo" ir vergijos sistemos ačiū Dievui, nėra būsimosios tautų bendruomenės organizacijos pagrinde. Naujieji tautų teisės ir moralės principai mums duoda daug gražių vilčių. Pasaulis negalės ramia sąžine džiaugtis taika, kol bus pavergtųjų tautų. Priešingu atveju, istorija kalbės, kad šale lenkų, žydų ir kitų tautų, kurios buvo naikinamos vokiškojo nacizmo, Atlanto Chartos ir Sąjungininkių Tautų Chartos epochoje pasaulio akivaizdoje buvo nužudytos Baltijos tautos ir jų nieks negynė.

Kaip pasiteisins tada pasaulis?

SOFT TOUCH—E. A. Rollson, deputy director of the Denver, Col., office of the Surplus Property Administration, alleges that he is getting $6320 a year for doing nothing. He attributes his treatment to political manipulation

NO FOOLING! The more used cooking fat housewives turn over to the meat dealers, the sooner they will be able to buy packaged soaps, laundry soaps, floating soaps, draperies, cotton sheets, nylon stockings, pharmaceuticals, tires, electrical appliances, and other short supplies. Used cooking fat substitutes for industrial fats and oils which will remain short well

PADĖKA

Pasisekus įsigyti naują motinišką namą Brocktone, norime pareikšti nuoširdžią ir gilią padėką visiems, kurie savo aukomis ir darbais padėjo mums jį išmokėti ir įrengti vienuoliškam gyvenimui. Taipgi širdingai dėkojame ir tiems, kurie savo aukomis padeda išlaikyti senelių ir našlaičių prieglaudą.

Už visus geradarius, gyvus bei mirusius, aukojame visas savo maldų ir darbų nuopelnus kiekvieną šeštadienį; laikome įvairias novenas metų bėgyje ir prisimename jų reikalus kasdien. Be to, kas mėnesį šv. mišios būna laikomos jų intencijoms.

Nukryžiuoto Jėzaus Seserys.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS:

(Tęsinys)

Mrs. A. Walters, Baltimore, Md.; B. Wilchinski, Baltimore, Md.; Jonas ir Marcelė Zubaitis, Manchester, N. H.; P. Žukauskienė, Londonderry, N. H.; Mrs. J. Billis, Amsterdam, N. Y.; Mr. & Mrs. A. Krancewicz, Utica, N. Y.; Mrs. A. Botirienė, Brooklyn, N. Y.; M. Sabis, Brooklyn, N. Y.; Mrs. U. Melurd, Bayonne, N. J.; Mary Grigalunas, Bayonne, N. J.; V. Jasevičienė, Arlington, N. J.; A. Yuncza, Trenton, N. J.; S. & A. Zurlis, Linden, N. J.; V. Karpis, Linden, N. J.; M. Milauskienė, Elizabeth, N. J.; A. Balandienė, Elizabeth, N. J.; A. Myles, Nutley, N. J.; Mrs. J. Choponis, Luther, Michigan; J. Kripaitis, Ann Arbor, Michigan; E. Valatkevičienė, Detroit, Michigan; Mr. & Mrs. J. Ratkus, Detroit, Mich.; O. Balevičienė, Detroit, Mich.; M. Lapkavičienė, Detroit, Mich.; M. Baksaitienė, Detroit, Mich.; J. Sumuris, Moline, Ill.; Mrs. V. Bazinskas, Rockford, Ill.; U. Stankienė, Maywood, Il.; K. Kiselienė, Melrose Park, Ill.; Mrs. M. Rutell, Waukegan, Ill.; Z. Zekienė, Waukegan, Ill.; M. Kaminskas, Chicago, Ill.; J. J. Grish, Chicago, Ill.; O. Bankevičienė, Chicago, Ill.; A. Rimidaitė, Chicago, Ill.; M. Gutowsky, Chicago, Ill.; V. Zeleskienė, Chicago, Ill.; S. Jundul, Chicago, Ill.; A. Jacobs, Chicago, Ill.; J. Brazaitis, Chicago, Ill.; U. Vistartienė, Chicago, Ill.; S. Samulevičius, Cicero ,Ill.; Z. Girzaitienė, Chicago, Ill.; A. Malinauskienė, Old Forge, Pa.; Mrs. E. Sakolosky, Silver Creek, Pa.; E. Valentienė, Shenandoah, Pa.; M. Venchauskienė, Minersville, Pa.; K. Slanienė, Forest City, Pa.; Mrs. J. Conjura, Shamokin, Pa.; F. Saknewicz & S. Wallet, Philadelphia, Pa.; J. Lukošienė, Philadelphia, Pa.; Kavalskienė, Yeadon, Pa.; F. Skuzinskienė, Cleveland, Ohio; Mrs. B. Webster, Brooklyn, N. Y.; M. Vezelis, Rochester, N. Y.; A. Stakenienė, Ozone Park, N. Y.

(Bus daugiau)

WAR PRODUCTION Board chairman James A. Krug who will retire in November, has been offered a $75,000-a-year job as vice-president of the motion picture producers and distributors of America. Job has just been created.

Skaitlingas Lietuvos Vyčių organizacijos seimas delegatais, kuris įvyko rugsėjo 21-23 d.d., 1945 metais, Šv. Antano par. patalpose, Cicero, Ill. Žiūrint į paveikslą matome pačiame vidury pirmosios eilės sėdi tos parapijos šeimininkas kun. Ig. Albavičius. Nuo jo į dešinę sėdi L. Vyčių org. Centro pirmininkas Pranas Razvadauskas. Toliau į dešinę sėdi L. V. Centro iždininkas Pranas Gudelis; už iždininko pečių, kiek į dešinę stovi L. V. Centro finansų raštininkė; grįžtant žvilgsniui atgal į vidurį tuojaus pastebėsime antroj eilėj už pečių kun. Albavičiaus stovinčias ponią Razvadaus'kienę (pirm. žmona) ir L. V. Centro prot. raštininkė Teofilė Aukštikalnytė. Trečias iš kairės į dešinę sėdi L. V. No. 1 vytis p. M. Norkūnas ir šale jo į kairę adv. Antanas Young (Jankauskas), L. V. Centro pirmas vice-pirmininkas. Čia reikia pažymėti, kad šis L. Vyčių Seimas buvo labai entuziastingas ir turiningas savo nutarimais. Vienas iš svarbiausiųjų organizacijos nutarimų: pravesti sekmingą naujų narių vajų, kad kuo daugiausiai suorganizavus lietuviškojo katalikiškojo jaunimo po jaunimo vėliava su šūkiu — DIEVUI IR TĖVYNEI bei **Bažnyčiai ir Tautai.** Tam darbui diriguoti ir buvo išrinktas adv. A. Young. Vyčių pastangos labai gražios ir girtinos. Jeigu pasisektų įtikinti netik jaunimą, bet ir mūsų profesionalus bei biznierius, kad L. Vyčių organizacija mums lietuviams yra tas, kas amerikiečiams Knights of Columbus. Panašias organizacijas turi ir kitų įsitikinimų piliečiai ir tas faktas įrodo, kaip svarbu palaikyti tokią centralinę jaunimo organizacija, kaip L. Vyčių organizacija tarpe lietuviškojo - katalikiškojo jaunimo šioje šalyje. Vytis, kaipo susipratęs lietuvis ir katalikas visur gynė, gina ir gins savo tautos ir Bažnyčios reikalus; jis stipriai stovės už katalikiškus principus ir savo darbą dirbdamas; jis bus nepalaužiama atrama ir Lietuvos nepriklausomybės atstatyme ir tą kovą veda per savo organizacijos žurnalą "Vytį". Taigi tik šios kelios suminėtos mintys jau duoda tvirto pagrindo remti Vyčių org. ir likti jos nariais.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES, CAL.

Atsiminus mūsų Tėvynę Lietuvą, ruduo duodavo daug džiaugsmo ūkininkams, kada suvežta žemės derlių į kluonus (daržines), iškuldavo ir nuveždavo į artimiausį miestelį keliolika ar daugiau purų kviečių, rugių, miežių, arba žirnių, galėjo ūkininkas netiktai nusipirkti sau reikalingų dalykų, bet suėjęs su kaimynais maloniai pasilalbėjo ir vienas kitą pasikvietė į atminimus, kurie būdavo sujungti su pamaldomis bažnyčioje, o po pamaldų vaišėmis namuose. Šiandien, kitaip atrodo ruduo Lietuvoje. Nėra reikalo važiuoti į turgų, nes aruodai ištuštinti svetimų okupantų. Bet pas mus Kalifornijoj karas nepadarė į lietuvius atmainos ir į jų gyvenimo papročius. Lietuviai taip pat daro atminimus už mirusius apie Visus Šventus. Jie netik bažnyčioje dievotai išklauso šv. mišių, bet pakviečia gimines ir pažįstamus į namus, kad kartu pavalgyti pietus arba vakarienę. Neseniai buvau pakviestas į tokius atminimus pas mano parapijietį Antaną Dovydonį, kurio brolis Jonas mirė Lietuvoje.

Malonu man buvo atsisėsti prie stalo, prie kurio atsisėdo netik svečiai, bet Dovydonių vaikai, dvi dukteris ir 7 metų sūnus, kurie lanko katalikišką mokyklą. Man sukalbėjus prieš valgį maldą, šeimininkai pasakė mažam sūneliui, kad ir jis pakartotų prieš valgį maldą. Mažas Richardukas taip dievotai sukalbėjo maldą, kad visi apdovanojo jį ir džiaugėsi. Tai ne pirmas kartas man teko būti tokiuose namuose. Pav. — Vyčių, Miškių, kur dar prisilaiko lietuviško papročio, uždega vaškinę žvakę (grabnyčių) ir padeda ant stalo.

Mes turime Los Angele nepaprastai gabių jaunuolių. Genovaitė Gražiutė, kuri Hollywoode kaip artistė dirba, bet netingi groti vargonais šventadieniais, ir dar atvyksta kas savaitę į choro repeticiją, kad choras netik mokėtų mišias giedoti, bet kad mokėtų gražiai giedoti lietuviškas Kalėdines giesmes. Čia turiu pažymėti, kad chore yra ir Bronė Stakienė, o paskutiniame laike prisidėjo prie choro gražus būrelis vyrų, iš kurių Juozas Žemgulis yra dar įžymus smuikininkas. Antras jaunuolis yra Richardas Masonas, Tėvų Jėzuitų kolegijos mokinys, kuris netiktai gražiai skambina pianu, bet ir gražiai šv. mišiose patarnauja. Dar turime labai gabią lietuvaitę Violą Mae, vos 12 metų, o jau yra aukštesnėje Hollywoodo mokykloje, kuri gražiai eiles parašo anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis, gražiai skambina pianu ir vargonais. Neseniai buvo gedulo pamaldos už Uršulę Gudonienę, Violos bobutę, ir ji grojo vargonais ir giedojo per šv. mišias.

Jaunimas tai mūsų ateitis ir aš save džiuginu tąja mintimi, kad jai visi lietuviai auklės savo vaikus lietuviškoje ir vienkart katalikiškoje dvasioje, tai ramiai galime žiūrėti į ateitį, būdami tikri, kad tie lietuviai savo Motinai Lietuvai sarmatos nepadarys.

Turiu pasidalinti su visais linksma žinia, kurią neseniai gavau iš Australijos nuo kun. Jono Tamulio, kuris buvo Lietuvoje Jurbarko gimnazijos kepelionu, bet nenorėdamas susilaukti ištremimo į Sibirą laimingai pabėgo į Australiją, o mano rūpesčiu gavo nuo Los Angeles arkivyskupo leidimą atvykti pas mane į pagelbą, kad mūsų darbas galėtų sparčiau eiti pirmyn.

Aš manau, kad ne vienas norėtų manęs užklausti, o kaip yra su naujos bažnyčios statyba, nes aš nevienam buvau prisiuntęs laimėjimų knygutes, kad man pagelbėtų atsiekti mano tikslą, pastatyti didesnę bažnyčią. Buvau suradęs gražią vietą, kurioje buvo gyvenamasis namas, kuriame galėtų gyventi kunigai ir kartu galėjo būti mokykla šventomis dienomis (Sunday School). Buvo labai didelis garažas, kurį galima buvo perdirbti į salę, o dar didelis žemės sklipas, ant kurio buvo galima pastatyti didelę bažnyčią. Buvau suderėjęs už visą tą objektą 15 tūkstančių dolerių, ir įmokėjau rankpinigų 500 dolerių. Vyskupas nusiuntė savo delegatą apžiūrėti tą vietą ir užgyrė mano užmanymą, nes toje vietoje bažnyčia yra reikalinga. Rodos, viskas sklandžiai ėjo, bet velnias nesnaudžia. Sukurstė bedievius, kurie užprotestavo, kad toje vietoje yra restrikcija ir miesto valdyba man neleido bažnyčios statyti. Bet nelabai aš esu baugus. Prieš penkius metus man bedieviai pranašavo, kad neilgai aš būsiu Los Angeles. Sakė, išvažiuos, kaip kiti išvažiavo, kojų nesusildęs. Bet, ačiū Dievui, aš dar tebesu ir tokioje senatvėje galiu dirbti. Tai ką sakyti, kaip su jaunu draugu stosiu į darbą? Tikrai, lietuvių katalikų bažnyčia bus Los Angeles. Tuo tarpu sutelpa netik lietuviai dabartinioje Šv. Kazimiero bažnyčioje, bet dar ateina gražus būrelis kitų tautų katalikai. Jiems taip patinka mūsų graži bažnytėlė, kad iš kitų parapijų atvyksta čionai priimti moterystės Sakramentą ir gauti palaiminimą.

Užbaigdamas viešai dėkoju visiems, kurie prisiuntėte pinigus už laimėjimo knygeles. Ta gausi auka bus suvartota užpirkimui vietos naujai bažnyčiia. O kurie dar neprisiuntėte atgal knygučių nei pinigų, tai galite pinigus prisiųsti, bet knygučių šaknelės jau nereikalingos, nes lapkričio 25 d. buvo mūsų parapijos bazaras ir, užsibaigus bazarui, laimėjo dovanas: Jonas Ramcauskas $100., Vincas Mitkus $50. ir Bud Martin 25 doleriai, visi iš Los Angeles, Calif. Bazaras davė mums pelno $700. Pridėjus tą sumą pernykščio pelno, turime $2000 naujos bažnyčios pradžiai. Bet kada pradėsime statyti, tai atsiras aukotojų iš Los Angeles ir tolimesnių lietuvių kolonijų, kurie sulauks senatvės norės Los Angele apsigyventi ir turėti vietą naujoj bažnyčioj.

Širdingai dėkoju visiems, kurie aukavote bazarui netik dovanomis, bet savo darbą ir taip gražiai tą darbą atlikote, kad nei vienas žmogus neatsirado, kuris nebūtų valgių ar patarnavimų neužganėdintas. Čia negaliu visų išvardinti, kurie bazarui aukavo, nes ilgai priseitų rašyti visų vardus, bet turiu viešai padėkoti, kurie daugiausia vargo: — Monika Slioterienė, Jadvyga Dovydonienė, Kazimiera Norbutienė, Pranciška Bruzgienė ir Emilija Mitkienė. O iš vyrų daugiausia dirbo Danielius Šleinis, St. Slioteris, Antanas Bruzga. Nuoširdžiai patarnavo Dovydonių dukrelės.

Prel. Maciejauskas.

ACT I LEADS TO ACT II

Nancy Walker, star of the Broadway musical comedy, "On The Town," salvages fat from a between-acts sandwich in her dressing room, because she knows it will help her get soap chips for her personal laundry. If you want more soap for household and laundry use, more nylons, electric appliances, tires, fabrics and other household and personal needs, save used cooking fat, the Department of Agriculture urges.

LIETUVIO PABĖGĖLIO LAIŠKAS IŠ ANGLIJOS

p. A. K. Masaitis, gyv. Westfield, Mass., gavo sekančio turinio laišką, kurį talpiname, išbraukdami vardus ir pavardęs asmenų, gyvenančių Lietuvoje.

London, 1945. 9. 2.

Didžiai Gerbiamas Pone,

Dėkoju Tamstai už laišką ir už pinigus. Tas mane tikrai labai nudžiugino, nes man, netekus dabar savo tikros tėvynės, susirašinėjimas su Amerika, kuri yra lyg antroji mūsų tėvynė, yra labai malonus dalykas. Tamstos laišką gavau rugpiūčio mėn. viduryje. Kadangi rengiausi keliauti į Angliją, tai tuoj pat Tamstai neatsakiau, nes norėjau parašyti jau iš Anglijos. Taigi dovanokit, kad taip ilgai Jums neparašiau.

Dabar apie savo gimines. Mano tėvas yra N. N., kilęs nuo R. Jo du broliai ir sesuo gyveno visą laiką Lietuvoje. Dvi tėvo seserys, D. kitos vardo neatsimenu, prieš ar po ano Didžiojo Karo išvažiavo į Ameriką ir gyveno kur tai apie Čikagą. Mano tėvas anksčiau su jomis susirašinėdavo, bet aš nei jų adreso nei ištekėjusių pavardžių nežinau. Į mano giminių paieškojimą jos taip pat neatsiliepė. Mano tėvo tėvas buvo N. N. Jis ir jo keli broliai taip pat kilę nuo R. Aš, 1937 m. baigęs gimnaziją įstojau į aviacijos skyrių. 1940 m. pavasarį tą mokyklą baigiau. Tais pat metais atėjus bolševikams į Lietuvą, iš aviacijos pasitraukiau ir pradėjau studijuoti mechaniką. Čia mokiausi iki pat 1944 m. pavasario. Kai vokiečiai iš Lietuvos traukėsi ir artėjo frontas, prisėjo bėgti į Vokietiją, kur buvau drauge su kitais 200 lietuvių uždarytas į darbo lagerį. Po 3 mėnesių iš to lagerio pabėgau ir nuvažiavau į Berlyną, kuriame teko išgyventi visą mėnesį, kol pavyko sukombinuoti, kad būčiau pasiųstas darbams į Norvegiją. 1944 m. lapkričio mėn. pradžioje buvau nuvežtas į Norvegiją prie polarinės juostos. Susipažinęs su vieta, po trijų savaičių, su keliais kitais lietuviais pabėgom į Švediją. Apie 90 km. teko eiti dvi dienas ir dvi naktis per kalnus, prie 25 laipsnių Celsijaus šalčio be jokio poilsio. Švedijoje iš pradžių gyvenimas buvo neblogas, dirbau tai miške, tai fabrike, be to dar Lietuvių Šalpos Komitetas sušelpdavo, bet vis dėlto, valstybė maža, o pabėgėlių labai daug. Švedams pradėjus demobilizuoti savo kariuomenę, sumažėjo darbo. Taigi šių metų rugpiūčio mėn. 18 d. su mažu laiveliu (8x2 m.) keliese išplaukėm į Angliją. Kelionė turėjo trukti tik keturias dienas, bet pakeliui sugedo motoras, ir nežinia kaip visa tai būtų pasibaigę. Bet aštuntoj kelionės dienoj mus bepluduruojančius pastebėjo anglų lėktuvas, tada atplaukė anglų greitlaivis ir mus paėmė. Dabar laikinai gyvenu lageryje Londone. Pirmiausia čia Anglijoje norėčiau baigti universitetą arba aukštąją technikos mokyklą, kam reikėtų nuo 1—1½ metų laiko, nes jo nebaigus svetimoj šaly nieko geresnio tikėtis negalima. Tėvams laiško parašyti negaliu ir dabar nežinau nei kur jie dabar yra nei ką veikia. Dabar atbėgėliai iš Lietuvos pasakoja, kad labai daug lietuvių esą išvežta į Rusiją į darbo stovyklas.

Švedijoje pabėgėlių nuo Veliuonos nėra, nes daugumoj visi nuo Palangos arba žvėjai iš Šventosios. Būtų labai malonu jei Jūs parašytumėte kas naujo Amerikoje. Linkiu Jums daug laimės.

Jus gerbiąs,

N. N.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Tėvas Antoninus Jurgelaitis, O. P., sveikina So. Bostoniečius su Šv. Kalėdomis. Jis yra dabar apsistojęs Apartado 206, Lima, Peru.

AUKOS. Konservuoto valgio badaujantiems aukavo piningais po $5.: Jonas Jakimavičius, Charles Babb, John Norton, Petras Vervečka, Vladas Jakštas; p. Žuromskienė $2., Ona Bilinskienė $1., N. N. $1., Marg. Petravičienė $5., Uršulė Seduikienė $2., Ona Bičkienė $2., Kar. Šejefkienė $5., Ag. Švedienė $2., Kar. Trinkienė $10., J. Slanina $3., R. Jankūnas $5., Plekavičių šeima $5., Petr. Kalosienė $3., p. Čiurlionienė $2., pp. Pažasiai $3., V. T. Savickas $2., Lebikienė $5., V. Sinkevičienė $5.

Aukavo parapijos mokyklai Alena Jonušienė $1., Antanas Lengvinas $3., N.N. $40. Ačiū.

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ. Aukavome, aukojame ir aukosime medžiagos Lietuvai ir jos žmonėms, bet neužmirškime ir melstis. Ypatingai dabar po drabužių ir maisto rinkliavų, aukokime Lietuvos reikalams mūsų Kalėdines maldas, kaipo Kalėdų dovaną.

Šv. Petro parapijos bažnyčioje tiems šventiems tikslams įvyks trijų dienų pamaldos, būtent: šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį. Jos prasidės su Šv. Valanda penktadienio vakare, baigsis pirmadienį, 9 val. ryte su šv. mišiomis. Šias pamaldas ves svečiai ir vietiniai kunigai. Jų bėgy visi prieikime išpažinties, priimkime šv. Komuniją, išklausykime šv. mišių, pamokslų ir pasimelskime. Tai bus tikrai gražios Lietuvai Kalėdų dovanos ir linkėjimai. Daug žmonių pavieniai daro rekolekcijas prieš dideles šventes, mes visi sykiu jas atlikime savo parapijos bažnyčioje.

Kaip sakiau, penktadienio vakare, turėsime šv. Valandą. Visa parapija budėsime valandą su Jėzumi. Šeštadienį, 9 val. r., bus atnašaujamos iškilmingos šv. mišios už mūsų parapijos mirusius kareivius, pamokslas ir išpažinčių klausymas. 3:30 v. p.p., išpažinčių klausymas. 7:30 val. v., išpažinčių klausymas ir pamaldos.

Sekmadienį, rytą, per visas penkerias šv. mišias bus klausomos išpažintys, maldos už Lietuvą ir pamokslai. 10 v. r., aukuojamos šv. mišios už Lietuvą. 2:30 v. p.p., bus giedami mišparai, maldos už Lietuvą ir klausomos išpažintys. Po šių pamaldų, salėje, įvyks parapijos vaikų Kalėdinis parengimas. 7:30 v. v., bus pamaldos ir klausomos išpažintys.

Pirmadienį, 9 v. r., bus atnašaujamos iškilmingos šv. mišios už Lietuvos žmones, pamokslas, ir klausomos išpažintys.

GALIMA GAUTI PLOTKELIŲ. Sekmadienį, gruodžio 23 d., po visų šv. mišių, bus galima gauti plotkelių, bažnytinėje salėje, W. 5th St., ir po abiejų šv. mišių, parapijos salėje, 492 E. 7th St. Taip pat bus galima plotkelių gauti per parapijos rekolekcijas.

LAUKIAMI SVEČIAI. Kapelionas kun. K. Jenkus atnašavo šv. mišias, sekm., 11:30 v. r., ir pasakė turiningą pamokslą. Kapelionas kun. Jonas Daunis laikė šv. mišias 9 v. r. Jis sveikino South Bostono žmones ir džiaugėsi sugrįžęs tėviškėn po keturių metų tarnybos. Kun. Daunis tarnavo Egypte ir Italijoje, atlankęs Palestiną. Jis yra paaukštintas kapitonu. Sveikiname kun. kapitoną, linkime atsigriebti sveikatoje ir darbuotis Dievo garbei ir žmonijos labui.

Padidėjo Marijos Vaikelių Draugijėlė. Sekmadienį, įvyko naujų narių įrašymas į M. V. D. Įrašymo pamaldas atliko kun. S. Saulėnas. Prisirašė 26 vaikučiai. Sveikiname ir linkime augti.

Trečiadienį, vakare, bus laikomos Šv. Teresės novenos pamaldos.

Trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį įpuola metų bertainio pasninkai.

KRIKŠTAI. Gruod. 16 d., tapo pakrikštytas Robertas - Vincentas sūnus Vlado ir Daratos (Preskenytės) Romanų, gyv. 85 Hamilton St., Dorchester, Mass.

Regina Julė Aleksandro ir Anielės (Širmaitės) Kondraskų, gyv. 73 Romsey St., Dorchester, Mass.

Barbora Joana Zigmanto ir Juzefinos (Gerulskaitės) Pocių, 100 Wayland St., Dorchester, Mass.

PADARYTA SUNKI OPERACIJA

Gruodžio 7 d., Šv. Margaretos ligoninėj, Dorchestery, padaryta sunki vidurių operacija p-niai Katrei Masiulienei, gyv. 436 6th St., So. Bostone. P-nia Masiulienė yra Lietuvos Dukterų d-jos direktorė ir uoli darbuotoja katalikiškose draugijose; ilgametė LDS narė, "Darbininko" ir Darbininkų Radio ir visų gerų darbų ir įstaigų rėmėja, pasižymėjusi šeimininkė. Jos sūnus Algirdas tebetarnauja kariuomenėje kur nors Japonijoj; dvi dukrelės ir žentas Mažeika, gyvena kartu. Jiems ir jos vyrui Boleslovui reiškiame užuojautos. Teko girdėti, kad nors po truputį, bet eina stipryn ir gal Kalėdoms galės sugrįžti į namus. Prašykime Dievulio jai stiprybės, kad ji vėl galėtų tęsti savo gerus darbus.

GAVO PADĖKĄ UŽ DRABUŽIUS

Praeitą pavasarį laike vietos BALF 17-to sk. drabužių vajaus p.p. Petronelė ir Karolis Vasiliauskai, gyv. 15 Annapolis St., Dorchester, paaukavo nemažą pluoštą gerų drabužių. Prie vieno palto buvo pridėtas ženklelis (tag) su jų vardu ir adresu. Ir štai prieš mėnesį laiko, p.p. Vasiliauskai gavo iš Paryžiaus nuo vieno Lietuvos pabėgėlio Jono Masiulio padėkos laišką, kuriame jis nuoširdžiai dėkoja už gautąjį paltą. Grąžino ir rastąjį palte ženklelį su Vasiliauskų adresu ir ant jo dar parašė "Thank You". Pp. Vasiliauskai nepaprastai džiaugiasi, kad jų auka taip greit pasiekė savo tikslą.

Čia dar prisegama vienas melagių ženklas komunistų laikraščiams, kurie nuolat kartoja kad BALF pūdo surinktas drapanas savo sandėlyj. *Rap.*

LAIMĖJO ISTORIJOS KONTESTĖ

Garsaus Amerikos laikraštininko William R. Hearst'o paskelbtame Amerikos Istorijos konteste, kuriame dalyvavo visos Bostono viešosios ir parapijinės High Schoolės, tapo paskelbta 25 mokiniai-ės kontesto laimėtojais. Smagu pažymėti, kad tų laimėtojų tarpe yra ir viena lietuvaitė, Angela Kneižytė, 16 m., 50 Cottage St., Norwood, lankanti Notre Dame Academy, Roxbury. Ji yra "Darbininko" redaktoriaus ir Radio vedėjo duktė. Ji laimėdama šiame istorijos konteste savo mokykloje laimėjo $25.00 boną. Ji kartu su kitais laimėtojais ir kontesto tvarkytojais dalyvaus radio programe (WMEX). Anglų spaudoje tilpo jos ir kitų atvaizdai ir adresas. Valio jaunai, lietuvaitei taip gražiai reklamuojančiai lietuvių vardą! *Rap.*

BŪTŲ MILITARĖ BEPROTYBĖ

Nesenai, Bostone, (Ford Hall Forume) kalbėjo rašytojas - istorikas, ilgokai gyvenęs Rusijoje, prie bolševikų ir vedęs rusę, Louis Fisher. Kalbėtojas kalbėdamas apie atominę bombą pareiškė, kad išduoti paslaptį Rusijai kaip pagaminti atominę bombą būtų militarė beprotybė — military insanity. *Rap.*

Skaitykite Informacijos Centro Leidinius!

Lithuania's Fight for Freedom
by *E. J. Harrison*
Kaina — — — — — — $0.50

Ghillebert De Lannoy In Medieval Lithuania
by *P. Klimas*
Kaina — — — — — — $1.00

Užsisakykite:
Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

METINIS BALIUS

Šv. Jono Ev. Pašelpinės draugijos metinis balius įvyks sausio - January 5, 1946 metais, naujai ištaisytoje Strand salėje, 376 W. Broadway, So. Boston, Mass. Pradžia 7 val. vakare. Baliaus šeimininkas p. V. Medonis užtikrina visiems linksmą laiką.

Taip pat primename, kad draugijos metinės šv. mišios bus atnašaujamos gruodžio-Dec. 30, 1945 m., 9-tą val. ryte, Šv. Petro lietuvių bažnyčioje, West 5th St., So. Boston, Mass.

Visų narių pareiga dalyvauti šv. mišiose ir baliuje. *Rap.*

LITHUANIA UNDER RED FASCISM

Praeitą sekmadienį prie lietuvių bažnyčios buvo dalinama didelės reikšmės knygutė vardu "Lithuanian Under Red Fascism". Ta knygutė tai ištraukos, iš Congressional Record svarbių, istoriniais faktais ir dokumentais paremtų kalbų pasakytų Jung. Valstybių Kongrese Wisconsin'o kongresmono, didelio kovotojo už pavergtųjų ir naikinamųjų žmonių teises, Hon. Alvin E. O'Konski. Kalbos liečia Lietuvių kovas su naciais ir rusais, ir ką lietuviai pergyveno ir pergyvena nuo šios gadynės barbarų, dar tebeteriojančių Lietuvą. Čia įdėta ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsišaukimas į Amerikos prezidentą ir Anglijos premierą. Gale įdėtas istorinės reikšmės dokumentas, sujaudinęs katalikiškąjį pasaulį, tai Ištremtųjų Lietuvos Vyskupų raštas į viso pasaulio katalikų vyskupus. Su šiuo nepaprastu dokumentu išdėstančiu Lietuvos tragediją ir kurį pasirašė Arkivyskupas Metropolitas Juozas Skvireckas, Vyskupas Vincentas Brizgys ir vyskupas Vincentas Podolskis turėtų būtinai kiekvienas lietuvis susipažinti. Būtinai visi įsigykite šią reikšmingą knygutę, pilną svarbių dokumentų. *Rap.*

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

REIKALINGA darbininkų dirbti prie vilnų. Geros darbo sąlygos. Viršlaikis. Atsišaukite Mr. Wilder, 6th floor, 274 Summer St., So. Boston. *(14-18)*

Reikalinga Mergina

Dirbti ofise kaip stenografė ir knygvedė. Patyrimas nereikalingas, bile tik baigus high school'ę. Darbas ant visados ir lengvas. Atsišaukite raštu Darbininko ofisą, 366 W. Broadway, South Moston, Mass. *(JBG.)*

PRANEŠIMAS

DUODU ŽINOTI,

kad turiu kukovinių su stacijų kryžiuku rožančių po $1.00. Su paprastais kryželiais po 50c., knyga "Sveikata Ligoniams" — $1.00; Sapnų knyga 254 puslapių 50c.; Sravizolas juokų knyga 174 pusl. 40c.; surinktos dainos 124 pusl. 35c., Deklamacijos ir Dainos 76 pusl., 25c.; Paslaptis kazyrų lošimo 20c., Laivė ir Planetos 20c. Kas pirks už $1.00, gaus už $1.50, kas pirks už $2.00 ,gaus $3.00 vertės knygų.

Paulius Mikalauskas,
184 Gold St., So. Boston 27,
Massachusetts.

Parsiduoda—Dorchestery
3-jų šeimynų namas— $6500.
3-jų šeimynų namas— $6700.
3-jų šeimynų namas— $7400.
2-jų šeimynų namas— $4000.
A. M. JOHNSON & SON
Real Estate & Insurance
1453 Dorchester Ave.,
Dorchester, Mass.
Tel. Col. 1020

So. Boston Furniture Co.
Visoki baldai, lovos, matrasai ir vaikams pilnas pasirinkimas.
380½ West Broadway,
Tel. SOU 2758
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.

APKALKITE NAMUS ŠINGELIAIS — NEREIKĖS JŲ MALIAVOTI
Dėl platesnių informacijų pašaukite
H. S. TITELBAUM
Tilo Roofing Co., Inc.
District Managerį
1576 BLUE HILL AVE.,
MATTAPAN, MASS.
Tel. Blue Hills 8400

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius Ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius Ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai Ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Dieną Ir Naktį

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

Maloniam palengvinimui bandyk šį švarų, naują patikrintą būdą atliuosuot paprastą strėnų gėlą. Tik uždėk vieną Johnson's BACK PLASTER'į ant pat skaudamos vietos. Švelnūs jo vaistai palengvina ŠILDO jum nugarą, sujudina kraujo apytaką, sklaido jo pritvinimą, lengvina skausmą. Šilta multino priedanga laiko šilimą viduj, šaltį lauke — duoda nuolatinę atramą — jautiesi puikiai! Reikalauk TIKROJO. Johnson & Johnson pagaminto. Arčiausioj vaistinėj.

Johnson's BACK PLASTER

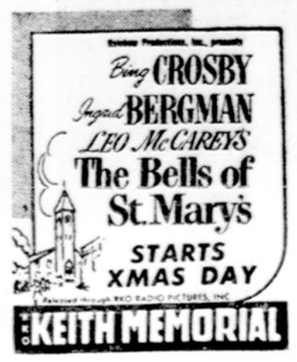

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU 4645

Take Years From Your Looks.
Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.

A BEAUTY GIFT SHOP
IS ADDED TO
CASPER'S Beauty Salon
738 E. Broadway,
South Boston, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Iždininkė — Ona Stanuliūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę

ŠV JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys. 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass
Maršalka — Jonas Zaikis. 787 E. Broadway, So. Boston, Mass
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salė 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Užsiprenumeruokite Įdomiausį Du kart savaitinį laikraštį
"DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstančių laikraščių, Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams $4.00
Pusei metų 2.00
Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina $2.00
Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

KŪČIŲ PASIVAŽINĖJIMAS

Iš geležinkelio stoties ligi tėviškės namų kelionės tebūdavo geros penkios minutės.

Ir per anas Kūčias prieš karą, kaip ir seniau, aš sniego laukais skubėjau į gimtinę pastogę.

Ten laukė savi medžiai, savi namai, savi žmonės,— ir pasivažinėjimas rogėmis.

To pasivažinėjimo baltais žiemos laukais ne tik aš vienas ilgėjaus. Sesers mažoji dukrelė taip pat mąstydavo apie įkinkytus arklius, apie varpelio skambėjimą per pievas, dirvas ir sodybas.

Buvo jau pavakarė. Tad ilgai nė nebuvo ko gaišuoti.

Vos spėjus žengti pirkion ir apsisveikinti, jau ir pasigirdo klausimas:

— Ar nepakinkyt arklius?

Kokia čia begali būti abejonė!

Štai jau arkliai prunkščia, iš tvarto išvesti. Varpelis skamba, kabinamas prie plėškės, ir mažoji Marytė džiaugdamosi vyturiuojas į skaras, kad nesušaltų, žvarbiam vėjui pučiant.

Mudu sėsdami į roges su mažąja mergyte ir trukteliam vadeles.

Mama, išėjus pro duris, šaukia:

— Tik apsižiūrėkit, kad kas nors neatsitiktų...

— Gerai, gerai...

— Ir ilgai neužtrukit...

— Gerai...

Mes jau už vartų, baltų lauku platybėse.

Vėjas žarsto sniegą, varpelis giedriai skamba ir skamba — jo tintėjimas toli skrenda.

Žvalgomės aplinkui. Tai senos ir geros vietos, kur kiekvienas medis ir kiekvienas grumstas pažįstamas. Kaimynuose iš kaminų rūksta dūmai, — ir iš visur tartum kvepia šventėmis ir pyragais.

Arkliai bėga gražiai, jie čion žino kelią, ir jų nė važnyčioti nereikia. Bet mudu su Marvte tuoj pastebim, kad bėroji yra tinginė, ir ji leidžia sarčiui vienam roges traukti.

Botagas abudu arklius lygiai įkinko į darbą.

— Matai, kokia! — supeikia kumelę Marytė.

Mažoji mergaitė rogėse laikosi rimtai ir atsargiai.

— Ar nešalta? — klausiu jos.

— Ne, — atsako mielas mažytės balsas.

— O ką namie veikei per šį laiką?

Dabar prasideda šnekos. Marytė turi daug darbų ir rūpeščiu. Ji Kalėdoms rengėsi, eglutę puošė, pas broliuką buvo nuėjusi, — žinokite, kad broliukas gyveno savo namuose, pas mamą, gi jinai gimė ir užaugo močiutės pastogėj, mano tėviškėj... Anksčiau gi ji buvo susirgusi, kosėjusi ir lovutėje gulėjusi.

Taip besišnekučiuodami, įsukome į vieškelį. Jis jau buvo tuščias, smarkiai nuvažinėtas ir nuslidinėtas.

Reikėjo būti atsargesniam. Vadeles stipriau suėmiau ir pavariau arklius ritele.

— Ana, kurapkos! — sušuko Marytė.

Iš tikrųjų, rugių lauke, sutūpusios ant sniego, jos laukė nakties. Toli laukuose pasirodė naujas žvėrelis: ten striuoksėjo zuikis. Pabėgėjęs jisai atsisėdo ant paskutinių kojų ir gėrėjosi mūsų rogių varpelio skambėjimu, — bent taip mudu su mažaja Maryte nutarėm.

Bet dabar mums reikėjo apsižiūrėti: kelias buvo labai nuvažinėtas ir sniegas sumuštas kaip stiklas, jog rogės jau sklendė ir slidinėjo.

Mergaitė, paraudusi nuo vėjo, prisiglaudė prie manęs.

Pravažiavę kaimo trobebeles, kur gyveno darbininkai, mudu nusprendėme grįžti atgalios, nes buvo jau vis slidžiau ir slidžiau.

Kryžkelėje apsisukom ir pavarėm arklius. Jie, pajutę kelionę į namus, pasidarė eiklesni ir, nė neragінami, įsivarė ristele.

Čia mus ištiko nelaimė. Rogės susklendė ir pryšakiu sudavė bėrajai ir sarčiui į kojas. Juodu pašoko ir ėmė smarkiau nešti, vis dažniau daužomi į kojas.

Patraukiau vadžias, bet nieko negelbėjo. Arkliai jau lėkė, kaip pašėlę. Vėjas švilpė pro ausis, ir mes štai palikom užpakaly darbininkų pirkias. Aš tikrai apsidžiaugiau, kad tuo tarpu nebuvo į kelią išbėgęs koks vaikas, ar vištos, ar kitas gyvas sutvėrimas.

Žiūrėjau, ar priešais kas neatvažiuoja. Bet vieškelis buvo tuščias — nei žmogaus, nei gyvulio. Tik pora varnų išgąsdintos pakilo ir nuskrido, kvaksėdamos.

Antras mano rūpestis buvo mergaitė. Ji sėdėjo, prisiglaudus prie manęs, ir tylėjo. Gal ji mąstė, kad mes šauniai važinėjamės, kaip dideli ponai: žirgai lekia, varpelis skamba vis dažniau ir garsiau, ir visi balti laukai stebisi mūsų kelione. Šiaip ar taip, Marytė neatrodė persigandusi, o gal tik neišsidavė.

Jau netoliese buvo ir kelio užsisukimas. Aš laužiau galvą, kaip duoti vingį, mudviem neišvirstant iš rogių. O jei jau reiktų kristi ant kelio, tai kaip mergaitę išsaugojus. Malio tuščia jo, bet jinai, mūsų namų paukštelė ir džiaugsmas, — kad tik jinai išliktų nepritrenkta ir nesužalota...

KALĖDOS

Varpai sukambėkit,
Prabilkit gitaros.
Štai Kristus nužengia
Šiandien į tvartelį.
Menkučio gurbelio
Durelės jau daros,
Jau vysto Marija
Mažytį Sūnelį.
O Dieve, Kurs žodžiu
Pasaulį sutvėrei,
Ateini ant žemės,
Dar vargt ir kentėti.
Aukščiau už gyvūnus
Tu žmogų iškėlei,
Dar kartą ateini,
Kad jam čia padėti.
Kiek meilės parodei
Tu žmogui niekingam,
Nemokam įvertyt
Mes Tavo gerumo.
Užmiršom, apsnūdom,
Darbuose aptingom,
Tik dairom's ir ieškom
Vien sau malonumo.
Sustingo krūtinės
Daugumui jau mūsų,
Širdys neb'alsuoja
Ir liko ledinės.
Užmiršo jie maldą,
Net ir Tėve Mūsų
Ir artimo meilę,
Tautą ir tėvynę.
Išgirskim, tautiečiai,
Mes balso varpelio,
Atminkim tėvynę
Ir jos pagailėkim.
Prašykim, maldaukim
Šiandien prie lopšelio,
Padės mums varguose,
Bet mes ir triusėkim.

U. G.

BAŽNYČIOJE NAUJŲJŲ METŲ NAKTĮ

Klūpo schelis sugniužęs,
Varsto rožančių sudilusį.
Menasi kelią kelužį,
Laimę tiek kartų apvylusią.

Ką nauji metai jam teikia?
Kryžių, kasdienę Kalvariją.
Metai senatvės paklaikę
Traukia agonijos ariją.

Siaubas baisusis jį pančioje.
O, kaip graži ta naktis! —
Rankos surizgo rožančiuje —
Puola, bučiuoja grindis.

Kazys Inčiūra.

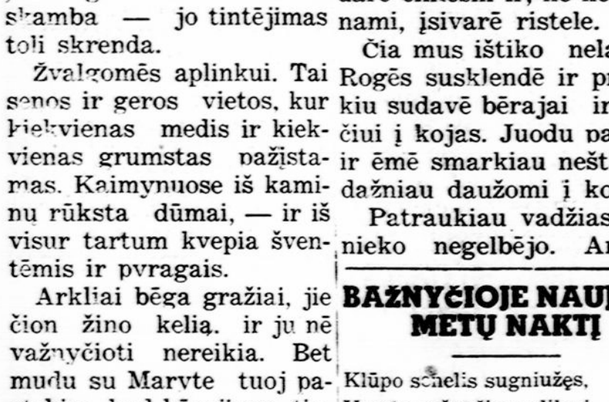

Lietuvoje, netoli Kauno, randasi Pažaislis, kur Seselių Kazimieriečių vienuolynas. Štai jo vaizdas žiūrint iš aukšto.

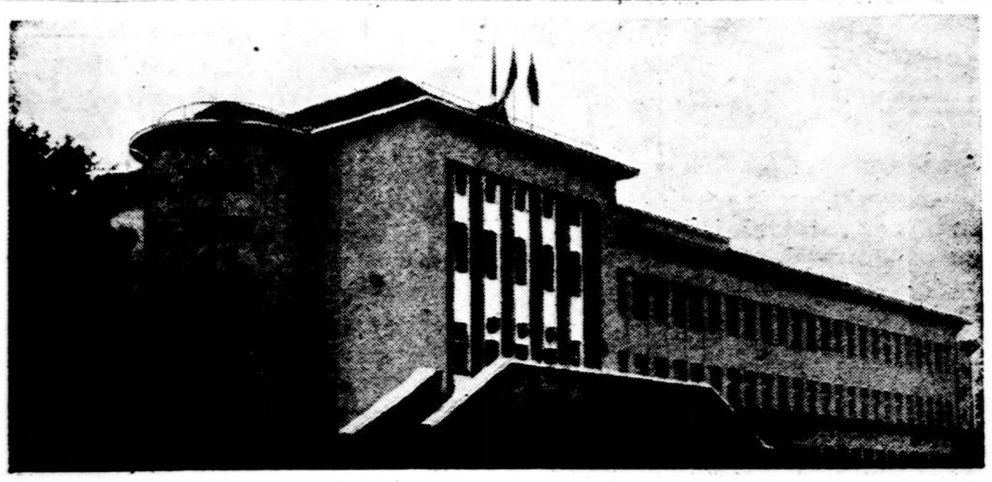

Nepriklausomos Lietuvos laikų naujoji statyba...

PAMILAU

Pamilau aš šį kampelį,
Savo gimtą kraštą,
Pamilau tėvų namelį,
Tą namelį prastą.

Pamilau tėvynės grožį,
Kurs visur mus lydi,
Ir tą rūtą ir tą rožę,
Kur palangėj žydi.

L. Ž. — "P."

Okinawa salos lygumose čia ilsisi amžinam atilsiui žvaigždėtosios šešėlyų, šios šalies žuvę už laisvę kariai. Tai ketvirtosios kapinės dėl 7-tos Divizijos. Kitos randasi—Attu, Kiska, Kwajalein ir Leyte. Lai tie už laisvę žuvusiųjų kapai butina žmoniškumo jausmus dabartiniems pasaulio tvarkytojams, kad ir pavergtieji trokšta laisvės.

Kūčių Vakaras

Atėjo baltas kūčių vakaras,
Už stalo susėdo mūs šeima:
Keturi broliai, trys seserys
Ir mūsų motinėlė mylima.

— Gal paskutinių kūčių čia visi susirenkam—
Pradėjo maldą motina:
— O Viešpatie! Te Tavo Duona
Mūsų gyvenimo vargus pasotina!

Juokiausi aš, visų savųjų mylima,
Kaip juokiasi mergaitė mylima —
Ir su manim skambėjo baltos tylumos,
Klegėjo mūsų nusiteikusi šeima.

— Kalėdos! Ak, tos laukiamosios šventės!
Nuo užlų traukit, vyrai, važį naują.
Bažnyčion ryt! Pasibaigė adventas —
Vėl linksmosios dienelės atkeliauja!...

Praėjo metai jau devyni
Ir vėl tas baltas Kūčių vakaras.
Tik kodėl mūs keliai taip susipynė,
Kaip ištremtųjų Viešpaties vaikų?

Man rodos: dar ir šiandien, kaip tada,
Ten sėdime visi sustingę.
Sugyja ne viena ten žaizda
Ir išsitiesia kelių klaidžiųjų vingiai.

Ir, rodos, šimtus metų ten sėdėsim,
Aš krykštausiu laimingas ir būklus.
Juk visi laukiame ateinančio pavėsio,
Ir nūn gyvename tik ilgus advento metus...

Kazys Inčiūra.

Arkliai nešė roges įnirtę, nesulaikomi.

Ūmai man švykstelėjo akyse. Ant kelio pasirodė juodas, nuo sniego nupustytas žemės sklypas.

Arklius nutaikiau, kad užlėktų ant tos plikos žemės. Rogės tik suburzgė, trinktelėjo, kai pavažų geležis grybštelėjo žemę, — ir dešinio arklio viržiai sutrūko.

Drebėdami ir garus pro nosis šnirpšdami arkliai sustojo. Jie tikrai buvo įbauginti ir įnirtę — užteko akį mesti į juos, kad įsitikintum.

Pažvelgiau į Marytę. Ji kūpsojo rogėse be kokio išgąsčio. Ji vargiai suprato, kad mūsų kelionė galėjo kitaip baigtis.

Aš nieko nesakiau. Paėmęs už pavadžio, pavedėjau arklius, kol jie atsigavo ir jau nebūkštaudami ėjo.

Paskui įsėdau į roges.

— Žiūrėk, Maryte, namuose nieko nesakyk, kad arkliai bėgo... — paprašiau mažosios.

Ji sutiko nieko nesakyti.

Grįžome jau be nuotykių.

Namie niekas nebuvo matęs mūsų greito važiavimo. Sutrūkusius viržius pasisekė visokiomis gudrybėmis išaiškinti.

Marytė savo žodžio laikėsi ir tylėjo. Bet, matyti, ją koks rūpestis graužė: ji vis stoviniavo pirkios vidurv, susigalvojusi.

Tik štai vienu sykiu ji atsisuko į močiutę ir priekaištingu balsu prašneko:

— Bet tie arkliai — kaip pakvailę koki...

Čia aš jai šūktelėjau, ir mažytė nutilo, nebaigus savo žodžių.

Nuo to laiko ji ištikimai laikėsi savo sutarties.

Vargiai ir šiandien kur nors pasaulyje kas bežino apie mudviejų Kūčių kelionę baltais Lietuvos laukais, su varpelio tintėjimu ir su įnirtusių arklių lėkimu.

Ateinant Kalėdoms, aš vis prisimenu šį važiavimą ir dar daug, daug kitų daiktų, žmonių ir atsitikimų, kurių šiandien nėra ir apie kuriuos nė gando negirdėti.

A. Vaičiulaitis.

Kalėdos

Ei, Kalėdos, brangi šventė,
Broliai vargšai, jums ji švęsti!
Ilgą laiką prisikentę
Šiandien džiaugsmą galit rasti.

Ant užkloto dailiai stalo
Šventą duoną vakar laužę,
Jėzum džiaukitės be galo,
Jei tik sąžinė negriaužia.

Nežiūrėkit, kad sudžiūvęs
Kūnas jūs, lyg Kūčių šienas,
Katalikas ir lietuvis
Turi tvirtas būt, kaip plienas.

Nes tik dorą, nes tik tiesą
Pamylėję gal iškilti,
Ir išvysti mokslo šviesą
Ir atrasti laimės viltį.

Adomas Jakštas.

O, DIEVE

O, Dieve, mano akys,
O kur Tave regės? —
Paliko žmogus aklas,
Paliko neregys.

O kas išgirdo balsą?
Krūtinė kam rami?...
Vidurnaktį sušalsi,
Sustingsi širdimi.

Gyventi bus tau liepta —
Gyvenimo nebus...
O ilgas ilgas lieptas
Bedugnėmis siūbuos.

Nuvargo mano protas...
Kas poilsį žadės?
O luošą ir kuprotą
Ar glausi prie širdies?

Pabudink mane, Tėve,
Alsavimo kvapu...
Daug, daug ko priminėjau
Jaunystės ir kapų...

K. Br-nas — "A."

NE TAU, ŽEMĖ!

Ne tau aš, žeme, užgimiau
Buities ne čia namai, —
Man erdvės meilę uždegė, —
Danguj liepsna, čia—pelenai.

Ne tau, svyruoklė, amžinai
Viešėt čia atėjau
Seniai širdin—Palaiminto
Aš vardą įrašiau. —

Tiktai saulėtekiais, saulėleidžiais
Sieloj džiaugsmų tvanai;
Tos valandos kalėti čia
Ir riša amžinai. —

Beta — "P."

DAINAVOS ŠALIS

Daugel mūsų tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kur pagarsėjo senų tėvelių darbais, bet tarpe jų visų gražiausia ir garsiausia Dainavos šalis ir savo aukštais kalneliais, ir žemais kloneliais ,savo tamsiomis giriomis, didžiais tankumynais, kur nei žmogus nepraeina, nei žvėris nepralenda, tik maži paukšteliai čiulbonėliai pralekia, tik raibosios gegulės ir lakštingalėlės, kur ankstų rytą ir vėlų vakarėlį lakštuoja, ten niaurią girelę linksmina.

Bet ir už mažus paukštelius čiulbuonėlius, už lakštingalėles garsiau dainuoja ten jaunos sesulės, Dainavos šalies skaisčios mergelės...

Ir ankstų rytą ir vėlų vakarėlį skamba jų dainos — ir giriose tamsiose, ir lankose žaliose, kai šienelį grėbia, ir laukuose plačiuose, kur rugelius jaunos piauna, ir žaliame vyšnių sodely, kur bernelio liūdi...

Ko tik nekalba, ko nemini skambi mergelės lelijėlės daina, ko mums neporina, nepasakoja!

Ir senovės garsius laikus, didžius senųjų tėvų darbus ir nūdienos vargus, kuriuose skursta Lietuvos šalelė. Ir gražios, ir skambios, ir jausmingos visos jų dainelės, kad dieną naktį jų beklausydamas neatsiklausytum...

Bet iš visų dainų dainelių ta visų skambiausia, kurioje mergelė dainuoja gūdžiu balseliu apie aukštus kapus, kur guli mūsų tėvai milžinai — ir ilsisi...

V. Krėvė.

Lietuvio balsas Apvaizdai:— "Nuplauk, nutrink nuo mūsų žemės vergijos liekanų sutras... Tf. Tl.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas

"VYTIS"

"VYTĮ" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTY" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTY" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

"VYTĮ" redaguoja įžymus ir patyręs redaktorius Ignas Sakalas ir "VYČIUI" bendradarbiauja jo sukviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykime šūkį: "Tenelieka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Visi skaitykime "VYTĮ!"

"VYTIES" kaina metams tik $3.00

"VYTIS"
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Lietuvos laukuose...